Kultūros savaitraštis „7 meno dienos“ | www.7md.lt

7md

2017 m. kovo 3 d., penktadienis

Nr. 9 (1203) | Kaina 0,90 Eur

D*ailė* | **M***uzika* | **T***eatras* | **K***inas* | **F***otografija*

3

Arvydo Malcio autorinis koncertas su Šv. Kristoforo orkestru

4

Apie spektaklį „Disconnection“ LMTA Balkono teatre

5

Trumpa parodų Vilniuje apžvalga

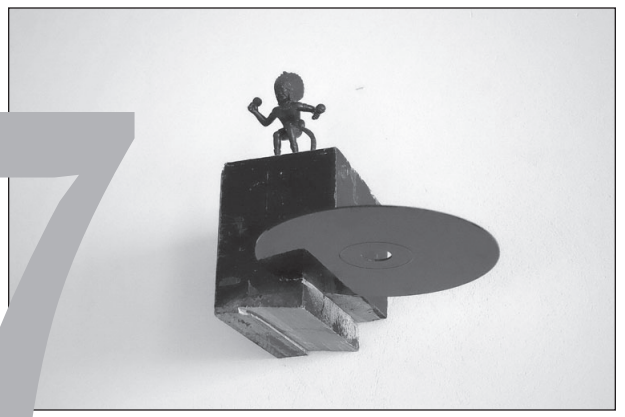

Ekspozicijos fragmentas

A. Narušytės nuotr.

Dainiaus Liškevičiaus retrospektyva

8

Nauji filmai – „Emilija iš Laisvės alėjos“

9

Krėsle prie televizoriaus

Modestas Pitrėnas, Yurina Arai (Japonija) ir Nacionalinis simfoninis orkestras

M. Mikulėno nuotr.

Muzikoje ieškoti savo tiesos

V tarptautiniam Jaschos Heifetzo konkursui pasibaigus

Živilė Ramoškaitė

Atlikėjo technika – tik priemonė, jo misija – kalbėti muzikos garsais ir turėti ką jais pasakyti. Tokią mintį būtinai išgirsime iš ne vieno žymaus muziko, pedagogo ar mąslaus muzikos gerbėjo. Panašiai, gal ne visai šiais žodžiais, po Jaschos Heifetzo konkursų nesyk sakė ir jo žiuri pirmininkas, vienas originaliausių mūsų amžiaus atlikėjų, muzikos filosofas Gidonas Kremeris. Tačiau konkurse, pripažinkime, jauno atlikėjo grojimo technika, virtuoziniai gebėjimai vis dėlto labai svarbūs, jie yra tas pagrindas, be kurio neprakalbinsi natose užrašytų garsų, nesuteiksi jiems prasmės. Ieškoti savos individualios kalbėsenos, savosios tiesos muzikoje – ne kiekvienam pasiekiama užduotis. Turėdamas tai omenyje, Kremeris J. Heifetzo konkurso laureatus yra perspėjęs: palyginus su konkursu, kiekvieno muzikanto laukia kur kas sunkesnis dalykas – gyvenimo konkursas.

Kodėl prisiminiau anksčiau pasakytas Kremerio mintis? Penktą kartą šis menininkas vadovavo J. Heifetzo konkurso žiuri, bet pirmąsyk man niekaip nepavyko išprašyti bent trumpučio interviu spaudai apie konkurso finalistus ir laureatus. Žiuri pirmininkas, regis, tikrai jautėsi pavargęs... Ką darysi, belieka pasidžiaugti, kad savo ir orkestro „Kremerata Baltica“ sukaktis švenčiantis menininkas surado laisvą kelių dienų tarpelį tiesiai iš gastrolių JAV ir Kanadoje atskristi į Vilnių, surengti su orkestru jubiliejinį koncertą, kitą dieną nuo pat ryto išklausyti konkurso finalą, o dar kitą dieną vykti į Europos gastroles.

Konkurso organizatoriai ir vertintojai taip pat įtemptai darbavosi. Mat šiųmetis konkursas pasiekė tiesiog neregėtą pretendentų skaičių – atrankiniame ture panoro dalyvauti 169 smuikininkai iš viso pasaulio! Prie tokio konkurso populiarumo tikrai prisidėjo rengėjų – VšĮ Natų knygyno ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos – sumaniai platinta informacija. Smalsavau, kokiu būdu tiek daug jaunų atlikėjų sužinojo apie konkursą Vilniuje. Pasirodo, daugelis – iš interneto, bet ypač daug – per socialiniuose tinkluose skleistą žinią.

Atrankos turas, kuriame speciali komisija iš atsiųstų vaizdo įrašų išklausė visus 169 pretendentus, vyko dar praėjusių metų gruodžio pabaigoje. Komisija dirbo labai

Nukelta į 2 psl.

Muzikoje ieškoti savo tiesos

Atkelta iš 1 psl.

atsakingai, kai kurių pretendentų įrašus perklausė net po du kartus. Į pirmąjį turą buvo atrinkti 43 smuikininkai, galiausiai į Vilnių atvyko ir dalyvavo 35. Suskaičiavau jų atstovaujamas 16 šalių (viena dalyvė knygelėje skelbtą Austriją pakeitė į Rusiją). Jei prisiminsime ankstesnius konkursus, nuolat augo ne tik dalyvių skaičius, bet ir bendras meninis lygis. Šiemet ne vienas smuiko specialistas drąsiai jį prilygino žymiausiems pasaulio tarptautiniams konkursams. Dauguma dalyvių buvo išties labai stiprūs, grojo virtuoziškai ir meniškai, jautėsi užtikrintai. Ypač maloniai nuteikė ryški net aštuonių smuikininkų grupė iš Japonijos, pati didžiausia konkurse. Trys stiprūs smuikininkai atvyko iš Kinijos, kitų šalių atstovų buvo po du arba vieną. Lietuvai šį kartą atstovavo šeši smuikininkai ir smuikininkės.

Keturias dienas (vasario 14–17 d.) Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Didžiojoje salėje vyko pirmojo turo perklausos. Kiekvieno dalyvio programa – vienos iš trijų Bacho sonatų trečia ir ketvirta dalys, Paganini kapričas, virtuozinis kūrinys, Jaschos Heifetzo transkripcija – suteikė nemažai pasirinkimo laisvės. Visiems privalomas buvo tik vienas opusas, Zitos Bružaitės specialiai konkursui sukurta „Canzona“ smuikui solo. Jos natas dalyviai gavo likus pusantro mėnesio iki pasirodymo. Visi kiti repertuaro reikalavimai buvo iš anksto paskelbti konkurso reglamente, tad konkursinę programą būsimieji dalyviai galėjo rengti gana ilgai. Konkursą vertinusią tarptautinę komisiją sudarė LMTA profesoriai Ingrida Armonaitė-Galinienė ir Petras Radzevičius, šios akademijos Styginių katedros vedėja docentė Rūta Lipinaitytė-Savickienė, Veimaro Ferenco Liszto aukštosios muzikos mokyklos pedagogas Friedemannas Eichhornas, Vienos aukštosios muzikos mokyklos profesorius Gerhardas Schulzas ir kelių Europos šalių muzikos mokyklų reziduojantis profesorius iš Ukrainos Pavelas Vernikovas.

Klausydamasi skirtingų šalių atlikėjų, nuo pat pradžių bandžiau juos vertinti. Naudodama penkių žvaigždučių sistemą žymėjausi geriau ar blankiau, mano galva, pasirodžiusius. Daugiausiai žvaigždučių gavo pirmos dienos lyderis Dmytro Udovychenko, ryškiai išsiskyręs iš kolegų. Antrą konkurso dieną pastebėjau, kad besikeičiantis atlikimo kontekstas verčia šiek tiek koreguoti prieš tai dviem, trimis žvaigždutėmis pažymėtus dalyvius. Trečią ir ketvirtą konkurso dieną parašytos žvaigždutės vėl reikalavo korekcijos. Ypač suabejojau kažkur per vidurį atsiradusiais vertinimais. Kai kuriems norėjau žvaigždutę pridėti, kitiems – atimti. Galbūt panašių galvosūkių kilo ir žiuri nariams? O gal konkursų vertinimo patirtis ir taisyklės jiems leido spręsti kur kas ryžtingiau? Prieš rašydama šį tekstą sužinojau, kad vertinant pirmojo turo pasirodymus buvo naudojama šimto balų sistema. Kai grojo žiuri nario mokinys, tas narys jo apskritai nevertino. Taigi, pirmojo turo pabaigoje vertinimo komisija anonimiškai į specialias anketas surašė savo skirtus balus, iš kurių buvo išvestas vidurkis. Jei kurio nors nario balų skaičius nuo vidurkio skyrėsi daugiau kaip šešiolika, tas balsuotojas iškrito. Kompiuteris suskaičiavo pateiktus balus ir išrinko dvylika daugiausia surinkusiųjų. Šiuos dvylika komisijos nariai turėjo iš naujo įvertinti balais, tada pakartota ta pati skaičiavimo sistema su vidurkiu ir išrinkti šeši finalininkai. Kaip matote, viskas gana paprasta ir aišku. Bet šiokia tokia abejonė išlieka: jei žiuri narių požiūris į atlikimo meną yra skirtingas ir labiausiai jie vertina ne tuos pačius atlikimo aspektus, jie rašys gana skirtingus balus. Kitaip sakant, prie visų gana aiškiai apibrėžiamų atlikėjo savybių neišvengiamai prisideda kiekvieno vertintojo subjektyvumas. Ar įmanoma tuomet daugmaž vieningai atspėti ir įvertinti tą tikrąjį talentą? Gal be reikalo keliu tokį klausimą, gal į konkursą reikėtų žvelgti ramiau ir pritarti komisijos nario Gerhardo Eichhorno per apdovanojimus pasakytai minčiai: trys paskirtos premijos – tai ne viso gyvenimo sprendimas, tai dienos sprendimas. Svarbiausia konkurso dalyviams nesustoti ir ieškoti mene savo tiesos.

Dmytro Udovychenko (Ukraina)

M. Mikulėno nuotraukos

Finalo klausęsis žiuri pirmininkas Gidonas Kremeris iš anksto pasiūlė taisykles, pagal kurias iš šešių finalininkų buvo renkami premijų laimėtojai. Tai ilgokai užtrukusi procedūra, kurios metu vėl po keletą kartų buvo anonimiškai balsuojama, niekam su niekuo nesitariant. Tokiu pat būdu buvo išrinkti ir diplomų laimėtojai. Penki finalininkai su Modesto Pitrėno diriguojamu Nacionaliniu simfoniniu orkestru atliko populiarųjį Čaikovskio Koncertą smuikui ir tik viena japonė Mayu Ozeki griežė Sibelijaus smuiko koncertą, kurį atliko labai jautriai, išraiškingai, visa siela panirusi į muziką.

Nors laureatai daug kam jau žinomi, turbūt reikia dar sykį juos išvardyti. Pirmą premiją (10 000 Eur) laimėjo smuikininkė Yurina Arai (Japonija), antrąją (5000 Eur) pelnė smuikininkas Dmytro Udovychenko (Ukraina), trečioji (2000 Eur) atiteko Rennosukei Fukudai (Japonija). Du diplomus (po 1000 Eur) laimėjo Stepanas Starikovas (Rusija) ir Mayu Ozeki (Japonija). Buvo paskirta nemažai specialių prizų, tarp jų Sauliaus Karoso paramos ir labdaros fondo prizas (500 Eur) japonų smuikininkei Ririko Noborisaka už geriausią Bružaitės „Canzonos“ atlikimą, Menų turo Publikos prizas (500 Eur) Bernardui Petrauskui, Natų knygyno prizas (150 Eur) Julijai Ivanovaitei už geriausią Heifetzo transkripcijos atlikimą. Prizų buvo ir daugiau, juos įsteigė koncertinės organizacijos, EMCY (Europos jaunimo muzikos konkursų sąjunga), kitos įstaigos. Bent keturis jų gavo D. Udovychenko. Pirmą kartą atsirado gražus naujas Lietuvos žydų

Rennosuke Fukuda (Japonija)

bendruomenės įsteigtas prizas – skulptoriaus Romualdo Kvinto sukurta bronzinė Heifetzo statulėlė, kuri nuo šiol bus skiriama konkurso pirmosios premijos laimėtojui. Šį prizą bendruomenės vardu smuikininkei Yurinai Arai įteikė profesorius Leonidas Melnikas. Konkurso nugalėtojai savo prizą paskyrė ir Lietuvos nacionalinė filharmonija.

Aukštas šių metų konkurso lygis uždavė labai rimtų klausimų jauniesiems lietuvių smuikininkams. Ar jie pajėgūs varžytis su gerai pasirengusiais, techniškai labai stipriais pasaulio, ypač Azijos šalių smuikininkais? Kiek atsimenu, ankstesniuose konkursuose tokių klausimų nekilo, nes tokios didelės konkurencijos nebuvo ir bendrame kontekste mūsiškiai pasirodydavo visai padoriai. Šį kartą mūsų merginoms – Rakelei Chijenaitei, Ievai Daugirdaitei ir Julijai Ivanovaitei – pristigo techninio pajėgumo. Daug netikslių gaidų, nekokybiško bespalvio skambesio girdėjome ne tik Paganini kapričuose, bet ir pasirinktuose virtuoziniuose kūriniuose. Rolanda Ginkutė atvyko į konkursą iš Madrido, kur dabar mokosi. Konkurso programą ji pateikė tvarkingai, be trikdžių, tačiau ir be ryškesnio meninio užmojo. Panašiai pasakyčiau apie Konradą Levickį ir Bernardą Petrauską. Pastarasis pateko į finalą, bet atlikdamas su orkestru Čaikovskio Koncertą ryškiau neatsiskleidė, griežė atsargiai, įsitempęs, tarsi prisibijodamas. Galvojant apie ateitį, tenka gręžtis į pačius mažiausius, juk šiame amžiuje įtvirtinami gerai arba blogai suformuoti svarbiausi įgūdžiai, kairės ir dešinės rankų technika. Tai reikalauja visiško atsidavimo ir didelio darbo. Kai vienai žinomai pedagogei pajuokavau, kad Lietuvai reiktų pasikviesti porą japonų smuiko pedagogų darbui su mažiausiais, ji atsakė klausimu: ar Lietuvoje atsirastų tėvų, kurie, kaip japonai ar kinai, priverstų savo trejų–penkerių metų vaiką groti po kelias valandas per dieną? Kita pedagogė sakė, kad mokytojai dirba gerai, bet vaikai – per mažai, be to, neįvykdo to, kas jiems sakoma per pamokas.

Kadangi paminėjau tvarkingą, tikslų grojimą be didesnio muzikinio angažuotumo, reikia pasakyti, kad tokio šiame konkurse buvo ne taip ir mažai. Panašiai grojančių buvo ir iš Europos, ir iš Azijos šalių. Norintys gali pasiklausyti: visi pirmojo turo pasirodymai yra įkelti į *youtube*, beje, pirmą sykį, anksčiau to nebuvo. Kai kuriems smuikininkams buvo sunkoka suvokti Bružaitės „Canzoną“. Jie sąžiningai grojo užrašytas natas, bet į kokią nors raiškesnę mintį jų nesuformavo. Kiti tos prasmės ieškojo tikrai drąsiai. Išklausiau visus 35 atlikimus ir neatsisakiau pačioje pradžioje kilusios minties, kad kūrinį reikėtų truputėlį patrumpinti, išimti vieną pasikartojantį epizodą, kas jam suteiktų dar pagavesnę formą.

Po pirmo turo rezultatų konkurso dalyviai galėjo kreiptis į komisijos narius, klausti, ką jie turėtų tobulinti, kokių klaidų vengti. Mačiau, kad dalis tai ir padarė, bet nuklausyti, apie ką jie kalbasi, man pasirodė nemandagu. Užtat galiu drąsiai atskleisti šešiolikmečio trečiosios premijos laureato, publikos favorito R. Fukudos pokalbį po apdovanojimų ceremonijos Valdovų rūmuose su žiuri nariu Petru Radzevičiumi. Jaunuolis, žiūrėdamas profesoriui tiesiai į akis, paklausė, ką jam dabar toliau daryti? (Prie tokio nuoširdaus atvirumo vis dar nesame įpratę.) Profesorius taip pat tiesiai ir nuoširdžiai jam pasakė: su tavo abiem rankom viskas gerai, grojimo technikai netrūksta nieko. Dabar reikėtų lavinti ir turtinti asmenybę, skaityti geras knygas, lankyti teatrą, domėtis viskuo, kas vyksta kultūroje, ir viską dėtis į galvą. Tada ši sukaupta kultūrinė patirtis pati pradės įsikūnyti tavo muzikos interpretacijoje. Turbūt šie patarimai ir palinkėjimai tiktų visiems jauniausiems apdovanotiems ir neapdovanotiems dalyviams. Iki kito, po ketverių metų vyksiančio Jaschos Heifetzo konkurso!

Atpažįstamas ir preciziškas pasaulis

Arvydo Malcio jubiliejinis koncertas Šv. Kotrynos bažnyčioje

Laura Kaščiukaitė-Raulačkienė

2017-ieji kompozitoriui Arvydui Malciui – nepaprasti. Jie paženklinti brandžia jubiliejine sukaktimi, išskirtinai jo kūrybai skirta armėnų kompozitoriaus ir muzikologo Michailo Kokžajevo parašyta monografija „Dešimt Arvydo Malcio kūrybos pakopų“ (išleista Maskvoje), būsima kompaktine plokštele „Lemties ženklai“, kurioje bus pristatoma kompozitoriaus muzika simfoniniam orkestrui, naujų kūrinių premjeromis ir autoriniais koncertais. Pirmasis jų Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje įvyko vasario 24 d., praėjus vos porai dienų po 60-osios A. Malcio gimimo sukakties. Jaukioje Šv. Kotrynos bažnyčios aplinkoje kompozitoriaus muzikos pasaulį dabartiniame laike profesionaliai ir jautriai atskleidė Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinis orkestras, vadovaujamas dirigento Donato Katkaus, ir svečiai – solistai Bogdana Pivnenko (smuikas, Ukraina), Hartmutas Rohde (altas, Vokietija) ir Vytautas Giedraitis (klarnetas, Lietuva).

A. Malcio autorinio vakaro programoje – ryškiausi opusai styginių orkestrui „Perskelta tyla“ ir „Vilties aitvaras“, Koncertas klarnetui ir kameriniam orkestrui, Koncertas smuikui, altui ir styginių orkestrui, jau tapę atpažįstami dėl savito kūrybinio braižo ir vidinio muzikos naratyvumo, ir premjerinės ankstesnių kūrinių versijos kameriniam orkestrui – „Sniegynų hiacintas“ ir „Bolero“. Skambėdamos viena po kitos šios kompozicijos atskleidžia įvairialypę A. Malcio pasaulėžiūrą, kurioje susipina ekspresionistinis šaižumas ir impresionistinis fonizmas, neoklasicistinė forma ir neoromantinė poetika, personifikuotos instrumentų partijos ir naratyvi muzikos dramaturgija, ir taip būtų galima tęsti be galo. Vienu žodžiu ar viena komponavimo technika A. Malcio muzikos pasaulio neapibūdinsi – tiek daug ir tiek skirtingų dalykų joje gali išgirsti!

Kompozicijoje styginių orkestrui „Perskelta tyla“, cituojant literatūrinį koncerto vedlį muzikologą Viktorą Gerulaitį, A. Malcys „siekia būti subtilus su tyla“. Tai ekspresionistinė 13 minučių trukmės įsivaizduojamos tylos ir ją pertraukiančių dirglių sąskambių mozaika, „dėliojama iš įvairių styginių detalių ir judesio impulsų struktūrų, pasitelkiant pusiausvyros ir simetrijos dėsnius“ (Asta Pakarklytė). Vidurinė kūrinio dalis tarsi pripildyta neapibrėžto aukštumo garsų slinktimis, kurios užaugina kulminaciją, o šios katarsis – perskelta tyla.

„Vilties aitvaras“ puikiai iliustruoja dar vieną A. Malcio muzikos pasaulio orbitą, kurioje savitu greičiu ir pavidalu skrieja „muzikos muzikoje“ principas. Tai pagarbus kompozitoriaus žvilgsnis į praeitį, prisilietimas prie Mozarto muzikos valiūkiškumo, tonalumo. Kompozicija simfoniniam orkestrui sukonstruota, rodos, vos iš dviejų motyvų su daugybe moduliacijų ir sekvencijų. A. Malcys čia nenaudoja citatų, tačiau jam pavyksta parašyti taip pat lengvai, kaip Mozartui.

A. Malcio kūrybos simfoniniam orkestrui aruode – net 11 instrumentinių koncertų. Šv. Kotrynos bažnyčioje skambėjusio Koncerto klarnetui ir kameriniam orkestrui solo partiją atliko tarptautinių konkursų laureatas, trio „Claviola“ klarnetininkas Vytautas Giedraitis. Solistui negailėsiu gražių žodžių: jis itin jautrus muzikos išraiškai, technika – profesionali, o dinamikos galimybių amplitudė – tiesiog milžiniška, štrichai tikslūs, išgaunamas garsas švarus, frazuotės ir kvėpavimas puikūs. To paslaptis, matyt, ne tik atlikėjo profesionalumas, bet ir A. Malcio gebėjimas išryškinti solistą, komponuoti šiuolaikišką ir įmantrią melodiją, lydimą nuolankaus (gerąja prasme) asistento – kamerinio orkestro. Ir tai ne panegirika, kūrinys puikus visomis prasmėmis.

Bogdana Pivnenko, Hartmutas Rohde ir Donatas Katkus

A. Rakausko nuotr.

Ar galėčiau būti tokia pat pozityvi Koncerto smuikui, altui ir styginių orkestrui atžvilgiu? Užsienio solistai – jaunosios kartos smuikininkė B. Pivnenko ir žymus altininkas bei dirigentas H. Rohde – verti geriausių įvertinimų, savo vaidmenis jie atliko puikiai. Galbūt tik vietos jų profesionalumui įrodyti ir parodyti pačioje kompozicijoje yra per mažai. Koncerte smuikui, altui ir styginių orkestrui solistai yra personifikuojami, jie tarsi pasakoja savo istorijas, aplink juos sukasi ir muzikinis, ir emocinis vyksmas. Jie konfrontuoja su orkestru, suteikia impulsus dramaturgijai ir kulminacijoms auginti, bet pastarosios, pasiekusios viršūnę, staiga nukertamos. O galėtų netikėtai išaugti į nuosaikią melodiją ar kontrastingą epizodą, kuris nukeltų į kitą dimensiją, į kitą pasaulį – į atpažįstamą ir preciziškę A. Malcio muzikos pasaulį.

„Šiandien – vieversio diena, bus ir daina“, – žaismingai pranešė V. Gerulaitis. Toji daina – tai kompozicijos „Sniegynų hiacintas“ versija kameriniam orkestrui. Hiacintą – pavasarį pranašaujančią poetų ir dievų gėlę – simbolizuoja šviesaus kolorito muzikinis leitmotyvas, formuojantis spiralinę kūrinio formą. Kaip rašoma koncertą pristatančiame buklete, šiame kūrinyje „intonacijų ir formų skalė slenka nuo sentimentalaus lyrizmo iki žaismingo skerco, nuo minimalistinio puantilizmo iki tonalinio tematizmo“. Šis epinio pobūdžio kūrinys, dėl vidinės energijos, nuosaikios harmonijos ir repetityvumo priartėjantis prie saloninės ar populiariosios muzikos stilistikos, įrodo, jog A. Malcio kūryba įvairialypė, jai nesvetima „muzikos poetikos“ idėja.

Praeities muzikos intonacijos, kaip viena iš A. Malcio muzikos ypatybių, buvo itin ryškios tą vakarą pirmą kartą atliktoje kompozicijoje „Bolero“ („Ekscentriškojo bolero“ versija kameriniam orkestrui). Nuo pat pirmos sekundės šį kūrinį nejučia pradedi lyginti su žymiuoju prancūzų kompozitoriaus Mauricе'o Ravelio šedevru. Ir bendrumų čia iš tiesų apstu: mušamųjų atliekamas *ostinato* ritmas, palaipsniui tirštinama faktūra, variacijų forma, kurioje žaidžiama tembrais ir dinamika. Vis dėlto A. Malcio „Bolero“ – tai ne akiplėšiškas praeities kūrinio atkartojimas, o savitas požiūris ir asociacija, komponuojama naujomis ir šiuolaikiškomis muzikos kalbos priemonėmis.

Žvelgiant į A. Malcio kūrybos vakaro programą matyti, jog ji suręsta itin apgalvotai. Taip, kad atskleistų jam būdingas idėjas: „muzikinę poetiką“, „muziką muzikoje“, muzikinį naratyvumą, instrumentų personifikaciją, įvairių komponavimo technikų teikiamas galimybes. Vis dėlto, kad ir kuo grindžiamas kūrinys, jame atpažįstama tai, kas yra *malciška*.

Anonsai

Koncertas „Vaikai vaikams. Dedikacija Maestro“

Kovo 26-ąją Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje vyks jau trečius metus iš eilės organizuojamas labdaringas koncertas, kuriame gros M. Rostropovičiaus fondo remiami jaunieji muzikantai, o visos surinktos lėšos bus skiriamos sergantiems vaikams. Projekto „Vaikai vaikams. Dedikacija Maestro“ globėjas – jo ekscelencija Prezidentas Valdas Adamkus. Šių metų renginys jubiliejinis – 1927 m. kovo 27 d. gimusiam Maestro būtų sukakę devyniasdešimt.

„Iškilmingas koncertas, kuriame į viena susipina muzika ir galimybė padėti kitiems, ko gero, yra tinkamiausias būdas paminėti pasaulinio garso muziko, filantropo ir paramos fondo įkūrėjo Mstislavo Rostropovičiaus 90 metų jubiliejų bei pratęsti jo puoselėtas idėjas – padėti likimo apdovanotiems vaikams iškilti ir rasti savo vietą gyvenime, o sergantiems – pasveikti ir užaugti“, – sakė renginio globėjas ir vienas iš Vaikų ligoninės paramos fondo įkūrėjų V. Adamkus.

Iškilmingame labdaros koncerte kovo 26-ąją 17 val. (bus tiesiogiai transliuojamas per LRT „Kultūros“ kanalą) kartu su Šv. Kristoforo kameriniu orkestru, diriguojamu Donato Katkaus, pasirodys kviestiniai koncerto svečiai bei muzikiniu talentu apdovanoti M. Rostropovičiaus fondo stipendininkai. Tarp jų – ir pasaulio mastu pripažinimo sulaukęs lietuvių kilmės violončelininkas, vienas mylimiausių M. Rostropovičiaus mokinių Davidas Geringas. Taip pat muzikuos Maestro įkurto fondo alumnai: fortepijono virtuozė Simona Zajančauskaitė-Giedraitė, klarnetininkas Vytautas Giedraitis, fleitininkas Paulius Gefenas ir arfininkė Joana Daunytė.

M. Rostropovičius Lietuvai puoselėjo ypač šiltus jausmus. Mūsų šalyje itin dažnai lankęsis, čia įvairias veiklas plėtojęs M. Rostropovičius ne kartą yra sakęs: „Man brangu viskas, kas susiję su Lietuva“. Maestro Lietuvoje turėjo draugų, mielai atvykdavo koncertuoti, o 2003-aisiais įkūrė labdaros ir paramos fondą „Pagalba Lietuvos vaikams“. Jau 14 metus sėkmingai veikiantis fondas remia muzikai, mokslams ir sportui gabius vaikus, taip pat juos ugdančius pedagogus. Vis dėlto garsus muzikas buvo įsitikinęs, jog padėti reikia ir likimo nuskriaustiems vaikams. Tad ne mažiau svarbi fondo veikla – parama Santariškėse įsikūrusioje Vaikų ligoninėje gydomiems vaikams, – per visą M. Rostropovičiaus fondo gyvavimą medicinos sričiai skirta parama tekdavo būtent Vaikų ligoninei.

Kaip teigia M. Rostropovičiaus fondo direktorė Agnė Kažimėkaitė, projekto „Vaikai vaikams. Dedikacija Maestro“ idėja gimė sujungus trijų bendraminčių – M. Rostropovičiaus, Vaikų ligoninės paramos fondų ir Šv. Kristoforo kamerinio orkestro – pajėgas. Pagrindinis šio renginio tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į tuos, kam jo reikia labiausiai, t. y. paremti sergančius Lietuvos vaikus aukojant Vaikų ligoninės paramos fondui. Šio fondo direktorės Olgos Zimanaitės teigimu, kiekvienais metais sostinėje esančioje Vaikų ligonėje gydoma apie 30 tūkstančių pacientų iš visos Lietuvos, didžioji jų dalis – kūdikiai ir mažamečiai. Vaikų ligoninės paramos fondas, kuriam ir bus skirta visa koncerto metu suaukota parama, kasmet padeda užtikrinti, jog vaikai būtų gydomi taikant pažangesnius metodus, tobulesnes ir labiau šiandieninius poreikius atitinkančias medicinos priemones bei aparatūrą. Šiemet lėšos bus renkamos specialiam dermatoskopui įsigyti.

Koncerto transliacijos metu, kovo 26 d., paramą Vaikų ligoninės paramos fondui bus galima skirti dviem trumpaisiais pinigų aukojimo numeriais – 1891 (2 Eur) ir 1892 (3 Eur). Šie aukojimo numeriai bus aktyvūs ne tik per koncertą – visi norintieji prisidėti prie sergančių vaikų gerovės savo paramą galės skirti nuo kovo 21 d. iki balandžio 30 d.

Rengėjų inf.

Skirtingų teatro mokyklų patirčių jungtis

Apie spektaklį „Disconnection“ LMTA Balkono teatre

Ieva Tumanovičiūtė

„Jei teatras yra erdvė, kurioje įsivaizduojame, koks galėtų būti pasaulis, tai teatras yra ir laboratorija, kurioje kondensuojasi ir yra sintetinamos visuomeninės problemos“, – skelbiama projekto „Vaidyba ir tapatumas. Performatyvumas ir paveldas“ („Playing Identities, Performing Heritage“) manifeste. Projektas yra ES programos „Kūrybiška Europa“ dalis, jame dalyvavo keturios aukštosios teatro mokyklos, du universitetai ir penkios Europos šalys, tarp jų – Lietuva bei Lietuvos muzikos ir teatro akademija. Projekto metu buvo sudarytos keturios tarptautinės kūrybinės grupės, kurios analizavo skirtingas, bet su naująja Europos tapatybe susijusias temas.

Kūrybinis procesas vyko 2015–2016 metais. LMTA vaidybos studentai Mantas Barvičius, Arnas Danusas, Aidas Jurgaitis ir Iveta Raulynaitytė kartu su Barselonos teatro instituto jaunuoju režisieriumi Sadurní Vergés, analizuodami seksualinių bei tautinių mažumų netolerancijos problemas Lietuvos kontekste, tyrinėjo temą „Tapatybė ar mirtis?“. Grupės meninio tyrimo rezultatai buvo pristatyti Vilniuje. LMTA teatro režisierius Povilas Makauskas vyko į Barseloną ir kartu su Barselonos teatro instituto aktoriais kūrė spektaklį „Disconnection“, kurio premjera įvyko 2016 m. vasarą šiuolaikinių menų festivalyje „Kilowatt“ (Italija), pristatant projekto rezultatus. O šių metų vasario 9, 10 d. „Disconnection“ svečiavosi LMTA Balkono teatre.

Mąstant apie panašius projektus, kurie labai svarbūs jauniesiems menininkams, dažnai kyla abejonių dėl kūrinių meninės vertės. Ar įmanoma kelis kartus per metus vykstančiose kelių savaičių kūrybinėse dirbtuvėse susikaupti kūrybai? Ypač teatro, kuriame svarbus bendraminčių kolektyvas ir laiko reikalaujantis repeticijų procesas. Spektaklis „Disconnection“ nuogąstavimus išsklaidė. Stebint scenoje ispanų aktorius Paulą Sunyer Bisbe, Ricardo S. Castro, Clàudią Perramon Freixanet ir Eloi Gómez Novell aiškėja, kad Makauskui pavyko sukurti ryšį tarp menininkų bei „užsikrėsti“ kūryba. Jaunatviškas entuziazmas, pozityvi energija ir žaismė nuteikė palankiai. Jaunuosius aktorius iš Barselonos įdomu stebėti, nes jie – ekspresyvūs, drąsūs, pasitikintys savimi ir vienas kitu. Spektaklis „Disconnection“ – eskiziškas, eklektiškas, aiškios pasakojimo linijos neturintis kūrinys. Anot kūrėjų, tai „punktyriška vienišo barseloniečio virsmo istorija“, kurioje keliaujama iš vienos erdvės į kitą – nuo virtualios iki mitinės.

Viena iš keturių projekto „Vaidyba ir tapatumas...“ temų „Disconnection“, tekusi Makausko komandai, skatino tirti šiuolaikinių komunikacijos technologijų įtaką bendravimui. Anot režisieriaus, spektaklis atspindi kartos, „užaugusios internete žiūrint „YouTube“, žaidžiant kompiuterinius žaidimus“ patirtis. Todėl technologijos spektaklyje nėra demonizuojamos, jos – jauno žmogaus gyvenimo dalis, kur virtualus pasaulis įsiterpia į realybę ir keičia bendravimo įpročius. Į tai galima pažvelgti ironiškai. Mėlynai vilkinti Paula Sunyer Bisbe įkūnija socialinį tinklą „Facebook“. Ji periodiškai pasirodo veiksmo metu bei (kaip ir dera „Fb“) aktyviai bendrauja su žiūrovais. Nors spektaklis vaidinamas anglų kalba, kelios lietuviškos užsienietės tariamos frazės akimirksniu sustiprina ryšį su publika. „Fb“ mergina pasiūlė žiūrovams pasidaryti asmenukę; vasario 9-osios vakarą ši garbė teko režisieriui Gintarui Varnui, kuris yra ne tik Makausko dėstytojas, bet ir projekto „Vaidyba ir tapatumas...“ dalyvis. Jis konsultavo Lietuvoje kuriančią grupę. Barselonoje jauniesiems menininkams padėjo režisierius ir choreografas Carles Salas i Monforte.

„Disconnection“ Ž. Morkūnaitės nuotr.

Savo režisuotame „YOLO“ (2014) Makauskas, analizuodamas karo, masinio smurto, tarptautinių santykių ir ekologijos temas užsiminė ir apie naujųjų technologijų poveikį žmogui. Spektaklyje „Laimingasis princas“ (2016) pagal Oscaro Wilde'o pasaką režisierius kėlė meno bei grožio misijos šiuolaikiniame pasaulyje klausimus. Todėl „Disconnection“ tema Makauskui nebuvo svetima. Spektaklyje dera šiuolaikinė problematika ir režisieriaus braižui būdingas lyriškumas, grožio ilgesys, teatrališkumas.

„Disconnection“ (angl. atjungimas, atskyrimas) atspindi jaunosios kartos patirtis: vienišumą ir tikro santykio bei meilės ilgesį. Aktoriaus Ricardo S. Castro kuriamas jaunuolis du mėnesius praleidžia užsidaręs namuose, kol jo kompiuterinio žaidimo veikėjas miršta: spektaklyje inscenizuojama kova ir personažo laidotuvės. Pradžioje jaunuolis rituališkai nusiprausia tarsi pradėdamas naują kelionę. Šį kartą jis raudonai dažosi lūpas, apsirengia ilgą suknią, pirštines ir pasivadina Herself – tai nauja jaunuolio tapatybė, kuri virtualiame pasaulyje padės jam bendrauti.

Kaip skelbia projekto „Vaidyba ir tapatumas...“ manifestas: „teatras yra meno rūšis, kurioje atsiskleidžia, kaip tapatybės yra konstruojamos ir įtvirtinamos nuolatinio atlikimo būdu, teatras taip pat padeda perprasti, kaip kiekvienas veiksmas ar gestas įgyja simbolinę vertę“. Spektaklio kūrėjai Herself personažu palietė ir socialinės lyties (*gender*) performatyvumo temą: kokiu elgesiu ir išvaizda įvairiose visuomenėse yra pabrėžiama lyčių tapatybė? Nuo Vakarų teatro istorijos pradžios – senovės graikų laikų – moterų patirtys buvo išstumtos iš scenos, jų personažus kūrė ir vaidino vyrai. Kol kas tik akademinei LMTA bendruomenei pristatytame eskize pagal Williamo Shakespeare'o „Dvyliktąją naktį“ (2015) Makauskas grįžo prie Elžbietos laikų teatro tradicijos ir subūrė tik vyrų aktorių trupę. Režisieriaus kūryboje svarbios sąsajos su istorija – politine, meno ir, žinoma, teatro, kurią „Disconnection“ spektaklyje atspindi Herself personažas.

Meilės ilgesys – kitas ryškus spektaklio „Disconnection“ motyvas. Aktorė Clàudia Perramon Freixanet vaidina merginą, kuri iš oro uosto skambina mamai ir praneša, kad įsimylėjo merginą. Spektaklyje švelniai suskamba moterų meilės tema, tokia reta Lietuvos teatro scenose. Fragmentišką spektaklio „Disconnection“ audinį jungia muzika. Ją kuria išskirtinai muzikalūs ispanų aktoriai, atlikdami įvairių žanrų dainas. Pabaigoje aktoriai nukelia žiūrovus į tolimą Indiją, susijusią su dvasingumo paieškomis bei troškimu atkurti ryšį tarp gamtos ir žmonijos. Skirtingų tautų jaunųjų teatro kūrėjų pasiekimai parodė, kad projektai gali skatinti meninius eksperimentus, o šie – tapti bendradarbiavimo pradžia.

Anonsai

„Trys seserys“ Lietuvos nacionaliniame dramos teatre

Lietuvos nacionaliniame dramos teatre kovo 17, 18 d. numatoma premjera – Antono Čechovo „Tris seseris“ režisierė Yana Ross įkurdins šiuolaikinėje Lietuvoje. Šiuo spektakliu Yana Ross po beveik ketverių metų sugrįžta pas Lietuvos žiūrovus – paskutinis jos Lietuvoje kurtas spektaklis buvo 2013 m. rugsėjį LNDT pristatyta „Mūsų klasė“.

Lietuvoje gyvenanti režisierė pastaruoju metu itin daug kūrė užsienyje. Švedijoje, Upsalos valstybiniame teatre, ji pastatė Antono Čechovo „Dėdę Vanią“ ir Michailo Bulgakovo „Šuns širdį“, Islandijoje – Čechovo „Žuvėdrą“ ir Halldóro Laxnesso „Salka Valka“, Varšuvoje „TR Warszawa“ teatre – Michailo Durnenkovo „Ežerą“ ir Franco Xaviero Kroetzo „Pageidavimų koncertą“, Budapešte – Aleksandro Molčanovo „Žudiką“. Abu Čechovo pastatymai Torunės tarptautiniame festivalyje buvo apdovanoti kaip geriausi metų spektakliai, taip pat už geriausią režisūrą.

„Čechovas – mano naujas narkotikas. Stačiau jį Švedijoje ir Islandijoje ir dabar jau gerai žinau, ką ir kaip noriu pasakyti. Su aktoriais tekstą kuriame kartu, per repeticijas. Būtent šis Čechovo kūrinys vėl atgimsta ir skamba gyvai dėl dabartinės geopolitinės situacijos ir kariuomenės įsitraukimo į mūsų kasdieninį gyvenimą. Tačiau svarbiausia spektaklio tema yra ne karas ir ne politiniai santykiai, o žmogus ir klausimas, kodėl mes niekaip negalime būti laimingi“, – sako spektaklio režisierė Yana Ross.

Spektaklio adaptacijos autoriai – Yana Ross ir Mindaugas Nastaravičius, spektaklio dailininkė – kartu su Yana Ross Lenkijoje dirbusi Simona Biekšaitė, vaizdo projekcijų autorius – Algirdas Gradauskas. Tris seseris – Olgą, Mašą ir Iriną – vaidina LNDT aktorės Monika Bičiūnaitė, Vitalija Mockevičiūtė, Rimantė Valiukaitė. Anot režisierės, sprendimas seseris padaryti vyresnes buvo sąmoningas. Čechovui, pasak Y. Ross, buvo svarbu perteikti nesustabdomo laiko pojūtį, tad kai prasmės ieško asmuo, kuriam daugiau nei 40 metų, tragiška nata skamba raiškiau. Spektaklyje dirba daug „Mūsų klasės“ aktorių: Marius Repšys, Paulius Tamolė, Dainius Jankauskas, Daumantas Ciunis, Toma Vaškevičiūtė, Tadas Gryn, Miglė Polikevičiūtė, Ramūnas Cicėnas, Vaiva Mainelytė, Valerijus Jevsejevas.

Vasario pabaigoje „Trijų seserų“ kūrybinė komanda lankėsi Lietuvos kariuomenės Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ Kunigaikščio Vaidoto mechanizuotame pėstininkų batalione, Rukloje, domėjosi tiek Vaidoto bataliono, tiek NATO rotacinių pajėgų karių tarnyba, jos ypatumais ir sėmėsi idėjų spektakliui.

Yana Ross teigia, kad A. Čechovas, būdamas ne tik dramaturgas, bet ir gydytojas, literatūroje yra tarsi geras chirurgas: „Pjesės „Trys seserys“ negaliu atskirti nuo visos teatrinės A. Čechovo kūrybos. Man atrodo, jis rašė vieną ilgą nesibaigiančią pjesę. Tos pačios temos, tie patys personažai – tik kitais vardais. Bet visada svarstoma apie labai trapią ir trumpą mūsų egzistenciją šitoje žemėje. Apie tai, kiek mes turime drąsos prisiimti atsakomybę už sąmoningą sekundę, vadinamą gyvenimu.

A. Čechovas į praeitį žiūri labai pragmatiškai ir ciniškai. Kai, pavyzdžiui, vienas iš personažų sako, kad po dviejų šimtų metų žmonės pasikeis, tai skamba kaip puiki gydytojo ironija. Žmogaus atmintis trumpa, ir jeigu jis tam tikrų dalykų nepatirs savo kailiu, iš praeities nepasimokys. Labai patogu kaltinti dabartinę kartą ir laiką, nostalgiškai kalbėti apie praeitį, kai viskas buvo lėčiau, mandagiau ir pigiau... Bet tai ir yra senosios kultūros demaskavimas, generacijų duobė, kurią A. Čechovas išryškina. Čechovas neturi iliuzijų dėl žmogaus prigimties. Jis labai blaiviai mato kiekvieną gyvenimo etapą, išanalizuoja ir prapjauna sielos pūlinį – kaip geras chirurgas.“

LNDT inf.

Tradicinis teatras – atskaitos taškas?

Pamąstymai apie metafizines teatro erdves

Monika Meilutytė

Vasario pradžioje Klaipėdos dramos teatras į sostinę buvo atvežęs Augusto Strindbergo „Tėvą“ (rež. Māra Ķimele), o Jaunimo teatre netrukus po to įvyko Henriko Ibseno dramos „Junas Gabrielis Borkmanas“ (rež. Gintaras Varnas) premjera. Pažiūrėjusi šiuos spektaklius abu įsidėjau į tą pačią atminties dėžutę. Nors pirmasis paliko neblogą įspūdį, o antrasis greičiau nuvylė, abu paskatino stabtelėti ir susimąstyti apie tradicinį teatrą Lietuvoje.

Koks teatras šiandien mūsų šalyje tradicinis? Jeigu atliktume žiūrovų apklausą, tikiu, atsakymų būtų įvairių. Įtariu, kad žodžių „tradicinis teatras“ supratimas labai priklauso nuo to, kokius spektaklius kiekvienas esame iki tol matę ir iš kokių pozicijų tą „tradiciškumą“ vertiname.

Pažvelkime, ką Lietuvoje teatras „veikia“ su žiūrovais. Tiems, kurie buvo „išrinktieji“ Karolinos Žernytės spektaklyje „Pirmapradis“ ir jį patyrė užrištomis akimis, kurie dalyvavo Olgos Lapinos spektaklyje-žaidime „Kodas: HAMLET“, rudenį apleistos ligoninės erdvėse tyrinėjo Oskaro Koršunovo „Eglę žalčių karalienę“, prieš porą metų dalyvavo neįprastoje „ekskursijoje“ po Vilnių su „Rimini Protokoll“ spektakliu „Remote: Vilnius“ ar pan. – tiems, kurie dalyvavo tokio pobūdžio „atrakcijose“, tradicinis galėtų atrodyti kiekvienas spektaklis, į kurį atėjus tereikia įsitaisyti minkštoje (arba nelabai) kėdėje ir stebėti, kas vyksta vaidybos aikštelėje. Nes tokiame teatre nereikia nieko užsimerkus čiupinėti, nereikia paėmus tikrą šautuvą taikytis į kitus žiūrovus, nereikia šokti Katedros aikštėje ir t.t. Žvelgiant iš tokių pozicijų, tradicinis šiandien būtų beveik visas Lietuvos teatras, išskyrus kelis šiuo metu rodomus spektaklius.

O kaip tie spektakliai, į kuriuos atėjus reikia įsitaisyti kėdėje, bet ta kėdė – ne teatre arba netradicinėje jo vietoje? Ar jie tradiciniai? Tiesa, tokie spektakliai tik kartais pasivaidena mums įprastoje teatro kasdienybėje. Netradicine teatro vieta žiūrovams būna, tampa pati teatro scena, į kurią labiau įprasta žiūrėti, o ne joje (ar po ja) sėdėti (šiandien tokių pavyzdžių galime aptikti mūsų nacionaliniuose teatruose: tai – režisieriaus Artūro Areimos spektaklis „Kartu“ ir Oskaro Koršunovo darbas „Jelizaveta Bam“). Tačiau kiti netradicinės erdvės spektakliai paprastai vyksta ne tuose pastatuose, kuriuos drįstum pavadinti teatru. Pavyzdžiui, prieš keletą metų režisieriaus Vido Bareikio eksperimentas „Mr. Fluxus, arba Šarlatanai“ rodytas kultūros bare „Kablys“, o šiandien, kiek teko girdėti, po Lietuvos miestus ir jų barus trankosi Antano Gluskino darbas „Čia aš varatarius“. Beje, kartais nutinka, kad beieškodami netradicinės erdvės kūrėjai atranda būsimą teatrą. Teatro istorijos archyvai gali atskleisti, kad Jono Jurašo „Smėlio klavyrai“ 1990-aisiais buvo vaidinami netradicinėje, bet dabar mums jau įprastoje Kauno nacionalinio dramos teatro Ilgojoje salėje, o prieš beveik du dešimtmečius „Naujosios dramos akcijos“ atrasta buvusi komunistinio laikraščio „Tiesa“ spaustuvė virto šiandienine „Menų spaustuve“. Vadinasi, netradicija gali tapti tradicija?

Bet jeigu spektaklį žiūrime tikrai teatre ir tikrai sėdėdami kėdėje – ar galime būti tikri, kad jis bus tradicinis? Ar tradiciniu teatru pavadintumėte ne kartą Lietuvoje viešėjusio Romeo Castellucci darbus? Dažniausiai bežodės jo spektaklių scenos kuria lėtai sapnuojamus siurrealistinius košmarus. Vargu ar tokie vaizdiniai Lietuvos teatre mums įprasti. Turbūt labiau esame pripratę prie žodžių ir aktorių, kurie juos taria. Jeigu pasiseka, dar „išskaitome“ idėją, kurią į spektaklį „įrašo“ (jeigu „įrašo“) režisierius ar kiti spektaklio kūrėjai. Štai mūsų tradicija?

O jeigu taip, tai ji juk irgi turi privalumų. Pavyzdžiui, leidžia pasimėgauti puikia aktoriaus vaidyba (minėtame spektaklyje „Tėvas“), dar kartą įvertinti garsaus dramaturgo gebėjimą tyrinėti paslaptingus žmogaus psichologijos klodus (turiu omenyje Augustą Strindbergą), užkibti ant įdomios režisieriaus idėjos „kabliuko“ (Sąjūdžio iliuzijų žlugimas spektaklyje „Junas Gabrielis Borkmanas“), bet atitrūkus nuo tokio „kabliuko“ dar kartą prisiminti, kad teatras – vis dėlto gyvas organizmas ir jame ne visada (bet galbūt jau per dažnai?) nepavyksta suderinti režisieriaus „mąstymo“ stiliaus su aktorių vaidyba.

Beje, tradicija, panašu, gali pasiglemžti ne tik naujai spektaklių atrastas erdves, bet ir pačius kūrėjus. Juk dar gana neseniai netradiciniai buvo Eimunto Nekrošiaus, Gintaro Varno ar Oskaro Koršunovo spektakliai, o dabar, išskyrus vos kelis sumanymus, jų kūryba virsta kontekstu, kuriame išryškėja kitų (jaunųjų?) eksperimentai. Ar netradicinis teatras ilgainiui virsta tradicinio atskaitos tašku, pagal kurį vėliau „matuojasi“ nauja *netradicija*? Įdomu, kada Karolinos Žernytės, Olgos Lapinos, Artūro Areimos ar Agniaus Jankevičiaus teatras taps tradiciniu. Kai žiūrovai pripras prie neįprasto ar kai kūrėjams kurti tai, kas neįprasta, tiesiog pabos?

Kai kuriems teatro žiūrovams žodis „tradicinis“ atrodo tinkamas norint apibūdinti spektaklius, kurie jų nesužavėjo (*Kaip spektaklis? – Ai, tradicinis*). Tarsi tai būtų sinonimas epitetams „eilinis“, „neypatingas“, „joks“, „neįdomus“ ar pan. Man nesinori pasiduoti pagundai „nurašyti“ tradicinį teatrą. Juk, viena vertus, jis – puikus atskaitos taškas vertinant mūsų suvokimo *įprasta–neįprasta* ribas. O kita vertus, juk ir senoje spintoje galima aptikti vertingų dalykų.

Meno espreso

Trumpa parodų Vilniuje apžvalga

Aistė Paulina Virbickaitė

Tik pasibaigus knygų savaitgaliui, vilniečiai pradeda ruoštis dar vienai šventei – Kaziuko mugei. Vieni su panieka ir keiksnodami nepatogumus, kiti – džiaugsmingai planuodami susitikimus ir pirkinius. Tiek vieniems, tiek kitiems skubu priminti, kad galerijos – puiki vieta pailsėti nuo šurmulio. Praeitą savaitę mieste atsidarė trys nedidelės, bet dėmesio vertos parodos.

Dainius Liškevičius, ***1: ∞***

Sutinku, kad galerija Aistės Kisarauskaitės namuose „Trivium“ nėra pats patogiausias taškas užsukti trumpam – ji kiek toliau nuo centro, trikdo ir privačios erdvės jausmas. Bet kartu tai ir jos privalumai, nes jei jau čia atvykai, parodai skirsi daugiau nei tris minutes. Be to, namų aplinka laisviau jaustis leidžia ir menininkams. Štai Dainius Liškevičius sakė, jog tokia paroda kaip ši galėjo įvykti tik namų aplinkoje. Turbūt dėl to, kad įprastinėje galerijoje gimimo dienos progai skirta kūrybos retrospektyva sunkiai išvengtų oficialaus sunkumo.

Ant vienos kambario sienos menininkas apgalvotai ir elegantiškai suformavo ekspoziciją iš seniau sukurtų atskirų kūrinių ar jų segmentų. Čia – „Labirintas“ ir „Muziejus“, „Vienos minutės Jurgio Mačiūno portretas“, sakantis „Ciao!“, ir „Pasaulio centrai“, ir net performansus atliekant avėti D. Liškevičiaus batai. Naudojantis fragmentiškumo strategija, sukuriamas chaotiškas žemėlapis-visuma. Menkai žinantiems šio menininko kūrybą prieš parodą vertėtų susipažinti su tinklalapio *www.liskevicius.lt* turiniu, labiau įsigilinusiems tai bus gera proga prisiminti atskirus kūrinius ir pažvelgti į iš jų sukurtą naują visumą.

Paroda galerijoje „Trivium“ (Vilkpėdės g. 7–105, lankoma iš anksto susitarus telefonu 8 693 58318) veikia iki kovo 14 d.

Vygintas Orlovas, ***dar prieš ištariant žodį, prasmė jau buvo pakitusi***

Vygintas Orlovas – jaunas menininkas, VDA doktorantas, dirbantis su vaizdu ir garsu. Pirmojoje savo personalinėje parodoje galerijoje „Artifex“ jis klausia, kaip pakinta prasmė garsą išvertus į vaizdą ar bandant mintis paversti žodžiais. Tokius poetiškus klausimus galerijos erdvėje lydi raizgalynė laidų, instaliuoti mikrofonai, garsiakalbiai, projektoriai ir ekranai. Visa technika sujungta taip, kad į galeriją užėjusių lankytojų keliami garsai būtų akimirksniu paversti vaizdine informacija ekranuose. Taigi užėjus nereiktų tik tyliai stoviniuoti – reiktų kalbėtis, ploti rankomis ar bent garsiau treptelti koja ir stebėti, kaip ekrane pasirodo ir ima bėgioti spalviniai laukai. Parodos anotacijoje rašoma, kad „kaip Babelio bibliotekoje nėra vienodų knygų, taip gal šioje parodoje nebus ir pasikartojančių garsovaizdo kombinacijų“.

Kovo 4 d. (šeštadienį) 15 val. galerijoje vyks autoriaus performansas ir paskaita. Jo paties teigimu, „interaktyvumo aspektas gali įtraukti įvairius tarpdisciplininio ir šiuolaikinio meno mėgėjus, tačiau planuojamas performansas gali būti aktualesnis meno mylėtojams, besidomintiems garso meno lauku, eksperimentine bei konkrečiąja muzika.“

Paroda galerijoje „Artifex“ (Gaono g. 1) veikia iki kovo 9 d.

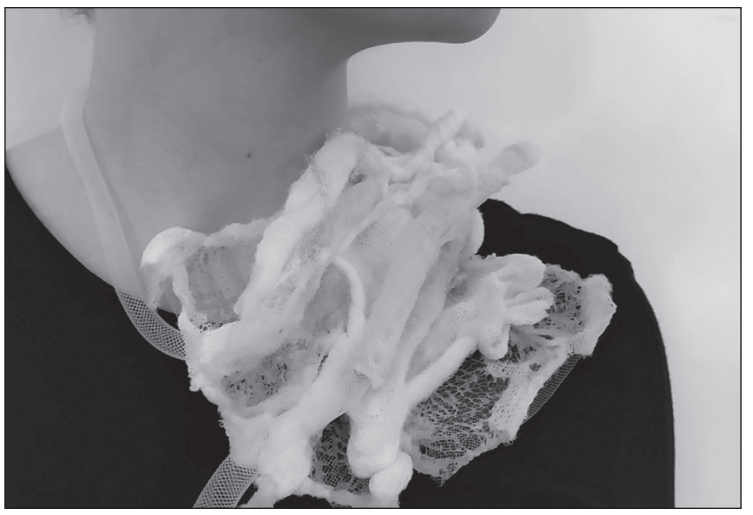

Eglė Ganda Bogdanienė, Jolanta Vazalinskienė, „Lengvai 2“

Eglė Ganda Bogdanienė ir Jolanta Vazalinskienė, ***Lengvai 2***

Dviejų garsių tekstilininkių, VDA profesorių eksperimentinės mados ir aksesuarų kolekcija vargu ar patiks puošeivoms. Tačiau leis filosofiškai pažiūrėti ir pafantazuoti rūbo tema. Šioje parodoje įdomiausia ne siluetai ar faktūros. Žiūrint į demonstruojamus objektus reiktų prisiminti, kad juos kuriant naudotos naujos medžiagos ir galimybės, atėjusios tarsi iš pasakų: vandenyje tirpstantys arba nuo šilumos tūrį ir formą keičiantys siūlai, sveikatinimo savybių turintys polimeriniai gintaro pluošto siūlai, odos priežiūros funkciją atliekantys polimeriniai pieno pluošto siūlai ir dažai, kurie keičia spalvą priklausomai nuo kūno ir aplinkos temperatūros.

Antrame galerijos aukšte rodoma filmuota medžiaga, kurioje pasakojama apie kuriant kolekciją panaudotas medžiagas, demonstruojama, kaip jos veikia. Atrodo, jog tuo metu, kai masinė gamyba siūlo mums vis daugiau vis pigesnių prekių, kuriamos ir tobulinamos technologijos, netolimoje ateityje tapsiančios mūsų kasdienybe, kurią kol kas nelengva įsivaizduoti. Gal jau greitai puošimės vienadieniais drabužiais, kuriuos kursime patys ir spausdinsime 3D spausdintuvu? Gal dienai pasibaigus mesime savo rūbus į vandenį, kad jie ištirptų? Ir jau tikrai – išėjus iš parodos apie ant slenksčio lūkuriuojančią ateitį, Kaziuko mugės gėrybės įgaus naujų atspalvių.

Paroda galerijoje „Akademija“ (Pilies g. 44) veikia iki kovo 4 d.

Istorinis pasakojimas kaip iliuzija

Linos Albrikienės ir Idos Divinzenz paroda projektų erdvėje „Sodų 4“

Kęstutis Šapoka

Lina Albrikienė, kūrinio dalis – kadras iš filmo „Pelicans in the Zoo“, 1898 m.

Lina Albrikienė ir Ida Divinzenz projekte „Pasirodymas ir atsitraukimas“ gilinasi į ideologijos kaip (ne)susitarimo temą. Kalbant dar tiksliau – kaip tam tikra informacija veikia ideologiniame fone, veikia patį foną, jį kuria ir kartu yra jo dalimi. Taip pat menininkės domisi, kaip vadinamasis istorinis pasakojimas kinta bėgant laikui – kaip informacija tampa „istorija“, kartu kaip istorija transformuoja, naikina, atgaivina, perkuria informaciją.

Ida Divinzenz tiria aktyvaus istorinio-ideologinio pasakojimo konstravimo, kartu jo (per)kūrimo mechanizmus. Jos „meninio tyrimo“ ašimi tampa dviejų Paryžiaus muziejų – Quai Branly muziejus (*Musée du Quai Branly*) ir Nacionalinio imigracijos istorijos muziejaus (*Musée National de l'Histoir de l'Immigration*) – istorinis-ideologinis pasakojimas. Quai Branly muziejuje saugomos Afrikos, Okeanijos ir Amerikos senojo meno pavyzdžiai, o Nacionalinio imigracijos istorijos muziejaus ekspozicijos skirtos imigracijos į Prancūziją istorijai.

Divinzenz bando apčiuopti šiuose muziejuose dominuojančią istorinio-kultūrinio pasakojimo liniją ir įžiūrėti joje įtrūkimus, ieško neatitikimų. Vienu tokių, pasak menininkės, yra Quai Branly tariamas „naujojo muziejaus“ tipas, taip pat jo moto, kad „viso pasaulio šedevrai gimė laisvi ir lygūs“, kartu akivaizdžiai orientuojant muziejų į komercinę turizmo industriją. Šį „įtrūkimą“ papildo Imigracijos muziejaus pozicija, jog, turint omenyje Prancūzijos kolonializmo istoriją, imigracija yra viena, o vergovė ir kolonializmas jau yra visai kas kita – nesusiję su muziejumi. Menininkės nuomone, abu muziejai savo ekspozicijose ir edukacinėse programose demonstruoja būtent prancūziškojo kolonializmo ir įteisintos vergovės istoriją, pateikdami visa tai kaip „egzotiško meno“ ir „imigracijos“ istoriją. Imigracijos muziejuje neįmanoma rasti žodžio „kolonializmas“, juo labiau šia sąvoka grįstų ekspozicijų.

Tiesa, Quai Branly muziejuje galima aptikti šiokių tokių užuominų apie „tamsiąsias“ Prancūzijos „švietėjiško“ projekto puses (su nuorodomis į prieškario siurrealistų akcijas, kuriomis siekta atkreipti dėmesį į istorinio pasakojimo klastojimą), tačiau jos paskęsta pozityvios imigracijos ir Prancūzijos kultūrinės įtakos Okeanijos, Afrikos tautoms įvaizdžiuose.

Menininkė remiasi prielaida, jog muziejuose pateikiami artefaktai yra ištraukti iš natūralios aplinkos ir pajungiami kolonialistinio pasakojimo naudai, taigi tikrai nėra „laisvi ir lygūs“. Divinzenz tiesmukiškai nekritikuoja šio muziejinio projekto, veikiau jo simbolinį lygmenį. Pateikiamą pasakojimą menininkė išardo iki prasminių vienetų, atskirų objektų, tada turinį papildo jau savo įterpiniais ir kuria alternatyvią ženklų ir objektų sistemą, turinčią išryškinti iki tol užmaskuotas ideologines prasmes. Jos įterpti objektai yra kvaziarchitektūriniai, o jų vaidmuo – pakeisti iki tol propagandinę (ar kolonializmo maskavimo, sušvelninimo) funkciją atlikusius objektus, paaiškinamuosius plakatus ir t.t. Kitaip tariant, menininkė ieško sąsajų tarp kolonializmo liekanų ir šiuolaikinės propagandos ne tik istorijos, bet ir paskutinių poros metų įvykių Paryžiuje fone.

Tiesa, projektų erdvėje „Sodų 4“ Divinzenz neeksponuoja pačių objektų, mini instaliacijų, o pateikia šio ciklo, įgyvendinto rezidencijos Paryžiuje metu, suskirstyto į penkias dalis (laukimas–frontas, incidentas–stovėjimas, bevardis–atskiras nuo grupės, susidūrimas–susimaišymas ir utopija–antivisuomenė) fotodokumentaciją su tekstiniais paaiškinimais. Jų pakanka idėjai išreikšti.

Lina Albrikienė domisi pasyvesniais istorinės atminties nykimo ir istorinio-ideologinio naratyvo kaitos procesais. Menininkė meniniam tyrimui pasirenka Antrojo pasaulinio karo architektūros monumentus – zenitinės artilerijos bokštus (vok. *Hochbunker*) Vokietijoje ir Austrijoje, kurie buvo skirti priešlėktuvinei gynybai, tačiau masyvūs betono statiniai tarnavo ir kaip slėptuvės nuo oro atakų civiliams gyventojams. Pasitelkdama kelis bunkerių istorijos faktus, taip pat kelis asociatyvius dabarties ir istorinius videovaizdus, audiotakelį, Albrikienė išryškina kolektyvinės atminties ir vadinamųjų „faktų“ santykio gijas.

Pažymėtina, jog dabar bokštai taip pat tampa turizmo industrijos dalimi, o istoriškai ideologinį, netgi traumuojantį (pralaimėjimo kare, nusivylimo, gėdos jausmo ir t.t.) jų turinį keičia tariamai deideologizuotas, depolitizuotas. Antai Vienos bunkeris tampa ekologinės edukacijos vieta – čia įkurtas akvariumas su tropinėmis žuvimis. Hamburgo bunkeris virtęs muzikos mokykla su muzikos instrumentų parduotuve ir naktiniu klubu, kuris apima ir šaudymo platformas ant bunkerio stogo. Berlyno bunkeris buvo pastatytas šalia zoologijos sodo, todėl yra tarsi jo vietoženklis. Tačiau Albrikienė koncentruojasi ne tiek į Berlyno bunkerio dabartį, kiek į 1945 m. balandžio 25 d. vietos policininko rašytą laišką apie gynybines pozicijas šiame bunkeryje. Šis laiškas, rastas archyve, ir dalyvauja parodoje garsiniu pavidalu.

Asociatyvus vaizdo ir garso pasakojimas audžiamas tarsi istorinių „faktų“ grandinė. Tiesioginė transliacija per kamerą iš Vienos bokšto su akvariumu – vaizdas projektuojamas į akvariumą, kuriame plaukioja rykliai – tarsi sapnuojama praeitis. Hamburgo bunkeris, filmuojamas naktį iš apžvalgos rato, atrodo kaip spalvingų, spindinčių karuselių dalis. Berlyno bokštą reprezentuoja 1944 m. archyvinė nuotrauka, kurioje pavaizduota, kaip moteris per oro ataką skuba bunkerio link. Iš Britų kino instituto pasiskolintas XIX a. pabaigoje filmuotas kleganačių pelikanų vaizdelis apeliuoja į garso takelį – balsu skaitomą minėto Berlyno policininko laišką, kuriame pasakojama, kad bombai pataikius į zoologijos sodo teritoriją atmintin įsirėžė iš skausmo riaumojantis sužeistas lokys ir į šalis ištaškyti, krentantys žemėn negyvi pelikanai.

Taigi, Ida Divinzenz ir Lina Albrikienė, kiekviena savaip, peržiūri istorinius-ideologinius naratyvus, parodydamos, kad vadinamasis „istorinis“ pasakojimas nebūtinai remiasi faktais, o „faktai“ dažnai tėra įvairių pasakojimų projekcijos, trajektorijos, net iliuzijos. Vienu atveju gali būti aktyviai kuriamas ar perkuriamas istorinis-ideologinis turinys, manipuliuojant faktais ir „objektais“, kitu atveju tarytum pasyvesnis ir „natūralus“ (kolektyvinės) atminties nykimas taip pat gali būti dalimi specifinių istorinių-ideologinių naratyvų perrašymo, transformavimo strategijų.

Paroda veikė iki vasario 18 d.

Apie tai, kas turėjo seniai įvykti

Įspūdžiai iš Emancipacijos dienos

Diana Romanskaitė

Emancipacijos dienos idėja kilo iš 1918 m. vasario 17 d. protesto dėl moterų įtraukimo į valstybės valdymą, dėl ko lapkritį Laikinojoje konstitucijoje joms buvo suteikta rinkimų teisė. Šių metų vasario 17 d. įvyko konferencija, skirta pažymėti moterų vaidmeniui demokratinėje Lietuvoje.

Klasikiniai feministinės srovės tekstai mus jau seniai informavo, kad istoriškai moterys apibrėžiamos per santykį su vyrais – kaip žmonos, motinos ar dukterys. Ugnės Marijos Andrijauskaitės skaitytame pranešime įtaigiai papasakotos aktualios „jos istorijos“ (*herstory*) – apie aktyvias moteris, įsitraukusias į visuomenines veiklas. Tai Emma Goldman, kuri kovojo už laisvę nuo religijos, kapitalizmo ir reprodukcines teises bei padėjo anarchistinės minties pagrindus; socialistinių pažiūrų revoliucionierės Ona Kazanskaitė-Borutienė ir Ona Šimaitė, kurios prisidėjo prie žydų gelbėjimo, padėjo silpnesniems ir ieškojo būdų suvienyti žmones prieš tironiją.

Agnė Narušytė atskleidė, kaip fotografija gali tapti priemone išreikšti tapatybę, užimti politinę poziciją. Pranešime pristatytos ir XX a. pr. kovotojos už lietuvybę, ir šiuolaikinės menininkės. Savo srityje jos ieško naujų prieigų, abejoja nusistovėjusiomis normomis. Ypač sudomino Akvilės Anglickaitės fotografijos, kuriuose žaidžiama moters įvaizdžiais: rūpestingos, nuolankios motinos-madonos ir aistros apimtos Marijos Magdalietės. Tokie kūriniai verčia dar kartą apmąstyti žiniasklaidos skleidžiamas žinutes apie moteriškumą.

Laura Galdikienė pranešime analizavo moterų ekonominę padėtį. Paslaugų sektoriaus plėtra Lietuvoje sukūrė daugiau protinio darbo reikalaujančių darbo vietų. Tačiau perspektyviausiomis laikomose STEM (*Science, technology, engineering, mathematics*) profesijose dėl lyčių stereotipų dažnai prioritetas teikiamas vyrams. Vis dėlto pranešimas nenuteikė optimistiškai: technologijoms tobulėjant, darbo vietų skaičius mažės, o moterims kyla grėsmė dirbti dar žemesnės kvalifikacijos darbus (lyg rūpestis šeima ir vaikais nebūtų alinantis darbas). Todėl svarbu lavinti tėvus bei mokytojus, kad negalima skirstyti profesijų į vyriškas ir moteriškas.

Margaritos Jankauskaitės pranešimas rėmėsi Nancy Frazer straipsniu „Feminizmas, kapitalizmas ir istorijos klasta“. Sudėtinga akademinė mokslinio darbo kalba nesukėlė nuobodulio, priešingai – apmąsčius nūdienos ekonomines tendencijas, joms atsirado racionalus pagrindas. Pranešime išskirti keturi kapitalizmo ypatumai, kuriuos kritikavo Antrosios bangos feministės. Lietuvoje identiškas judėjimas nesusiformavo. Atėjus Nepriklausomybei, žmonės entuziastingai nėrė į laisvosios rinkos verpetus. Neoliberalizmo sąlygomis

Nukelta į 7 psl.

Prieš laikrodžio rodyklę

Dainiaus Liškevičiaus retrospektyva galerijoje „Trivium“

Agnė Narušytė

Vasario 16-ąją pas Aistę Kisarauskaitę vyko Dainiaus Liškevičiaus retrospektyvos atidarymas, skirtas „jau įvykusiai“ jo gimtadienio datai: 2017-01-17. Pradedu skaičiais, nes jie visada magiški, o ypač šio menininko parodų ir gyvenimo koncepcijoje – ir išrašytieji, ir nutylėtieji.

Susirinko Vilniaus šiuolaikinio meno kūrėjai ir bendradarbiai – tikrieji Žmonės, kuriuos išvardijus nebeliktų vietos rašymui apie pačią parodą. Jų šešėlius fiksavo iš dėžutės „Romeo y Julieta“ padarytas fotoaparatas, tiesa, pagaudamas tik neįžiūrimus trikdžius, kūnų sukeltus retrospektyvos šviesoje. Pašnibždomis nubalsavome, kad Stasio Bonifacijaus Ievos pasirodymas patvirtino galerijos „Trivium“ tikrumą. Šįkart jis atsinešė siuvinėta staltiesėle uždengtą padėklą, ant kurio buvo išardytas laidinis telefonas ir plėšomas kalendorius su raudona data. Nors laido nebuvo, Bonifacijui Ievai kažkas vis skambino ir skambino sveikindami Nepriklausomybės dienos proga. Aistė Kisarauskaitė perskaitė Aistės Paulinos Virbickaitės parašytą universalią kalbą atidarymams (ją visada galima rasti *7md.lt* meno projektų skyrelyje). Kalba ir paroda, kaip ir asmenybių vardai, atitiko tobulai.

Visi laukė performanso „Dėsnis“, kuris iš tiesų nuolat vyko. Bet akimis sekiojant Dainių L. dėsnio nesimatė, nes autorius tebuvo tarp Žmonių besisukinėjantis centras, aplink kurį sukosi juoda suknia vilkinti dervišė Aistė K. Varpeliu išsukta juodoji drobulė čia buvo miestų pakraščiuose aukštyn galva stovinčio Dainiaus L. antipodas, „Pasaulio centrų“ centras, įsukęs visą erdvėlaikį į alternatyvią orbitą. O menininkas, pagal ilgaamžio ritualo dėsnius, per proto ir meilės jungtį pasiekė tiesą, išėjo iš savojo ego, kad grįžęs Tobulas galėtų tarnauti žmonijai.

Performansas suveikė kaip autoironiškas atidarymo šventės variklis ir relė, sujungianti, atjungianti ir perjungianti kūrinių metonimijas. Visa retrospektyva tilpo *ant* ar *prie* vienos buto sienos, tarsi išpakuotas siuntinys, sugrąžintas iš jau pasibaigusių parodų. Arba neįmanoma laiko mašinos TARDIS erdvė, kur vidus yra didesnis už išorę. Šį santykį išreiškia ir parodos pagrindu tapęs olandų dailininko Vincento Laurenszo van der Vinne’s (1628–1702) paveikslas „Vanitas natiurmortas su krištoliniu rutuliu, atspindinčiu menininką prie molberto“, kuris irgi susidvejinęs: vienas yra Puškino muziejuje Maskvoje, o kitas, su įrašu „Čia galima stebėti žmonijos vaidmenį pasaulyje“, parduodamas „Sotheby’s“ aukcione. Prisiminkime, kad kai kada Dainius L. irgi virsta Antrininku. O dervišės antrininkas šoka ekspozicijos viršuje – miniatiūrinis juodas indėnas ant juodos kompaktinės plokštelės.

Žodis „Vanitas“ susiskambina su juodais „Vagabond“ batais, o juos pagaminusios firmos pavadinimas tiesia čiuptuvus į filmų personažo ir paryžietiško bastūno figūras. Tobulai išblizginti batai liko iš performanso „30 kartų“, kai juos nusiavęs menininkas gulomis ant Lentvario kilimo sukosi prieš laikrodžio rodyklę stengdamasis ištrinti savo nugyventus metus. Panašiai ir kitiems kūriniams atstovauja daiktai su savo slaptaisiais turiniais: nuo „Fluxus“ ministerijos stogo pūstas vienos minutės

Dainiaus Liškevičiaus retrospektyvos fragmentas

A. Narušytės nuotr.

Jurgio Mačiūno, sakančio „Ciao!“, debesinis portretas, plunksna, kuria buvo sustabdytas laikas, paukštiška žvakidės koja su juoda liepsnele, kryžius, mirksėjęs lemputėmis „dvasiniame žmogaus atrakcione“ ir t.t. Vien šių daiktų paminėjimas turėtų mačiusiems sukelti prisiminimus, o nemačiusieji gali atsidaryti *www.liskevicius.lt* ir keliauti nuorodų labirintu, iš kurio nebeišeinama. Tai patyriau sekdama vieno vaizdo pėdsakais „Muziejuje“ – Antano Sutkaus 1965 m. užfiksuotas per Nidos kopas einantis Jeanas-Paulis Sartre’as su Simone de Beauvoir šešėliu ilgainiui pateko į Australijoje gaminamo vyno „Mea culpa“ etiketę. Vienas butelis, dovanotas per Venecijos bienalės atidarymą, stovi retrospektyvoje – jau tuščias. Beje, čia aiškiai matyti, kad per katalogo oranžinę dykumą žygiuojantis Liškevičius-Sartre’as-Maigis-Kūrėjas yra panašus į minėtą žvakidę ir gitarą sutraukytomis stygomis – tarsi jie visi būtų to paties reinkarnacijos.

Nuorodos, mostai, užuominos, nuospaudos ir pėdsakai susikabina barokiniais rėmų bangavimais ir veikia durų principu: jos užsidaro, kai prieini, ir atsidaro, kai jau būni benueinanti, kaip ir visos durys į katarsį. Daugybei įėjimų, išėjimų, užėjimų ir perėjimų užfiksuoti reikėtų begalinio teksto, tad rašau remdamasi parodoje panaudota klostės struktūra: 1) šonu pastatyta tuščios teatro erdvės fotografija – iš ten visi išėjimai uždaryti; 2) iš rastų fotografijų sukomponuotas paveikslas apie tikrus ir mentalinius išėjimus; 3) televizorius kaip „akutė“ į erdvės perkūrimo ritualus Dainiaus L. namuose, o juos galima stebėti iš 4) Aistės K. namų, kur retrospektyva su televizoriumi tapo laikinu interjeru. Taigi ir šiuo tekstu tik pateikiau kelias žodines užuominas, pridėjau visą parodą aprėpiančias fotografijas kaip kelių žemėlapį, o internete – ir perfrazuotą ištrauką iš Johno Bergerio knygos „Konfabuliacijos“, ką tik pirktos knygų mugėje: „Mes perskaitome ir vėl iš naujo skaitome parodos elementus, kad pro juos prasiskverbtume, pasiektume, paliestume juos įkvėpusią viziją ar patirtį. Paskui surenkame, ką radę, paimame tą virpantį beveik bežodį „daiktą“ ir padedame už kalbos, į kurią jį reikia išversti. O dabar pagrindinė užduotis – įtikinti priimančiąją kalbą priglausti ir pasveikinti tą „daiktą“, laukiantį, kol jį artikuliuos.“ Kelionei laiko užteks, nes virš galvų, kaip matote, (ne)tiksi laikrodis be rodyklių.

Paroda veikia iki kovo 14 d.
Aistės Kisarauskaitės namų galerija „Trivium“ (Vilkpėdės g. 7–105, Vilnius)
Aplankyti galima iš anksto susitarus
tel. +370 693 58318

Atkelta iš 6 psl.

nesijaučiame kaip bendruomenė, veikiau kaip konkuruojantys dėl geresnio duonos kąsnio individai. Visų sričių – politinių, kultūrinių, ekonominių – problemų kontekste pokyčiai gali užtrukti dar ilgai.

Autentiška patirtimi pasidalino Božena Karvelienė. Patriarchalinės romų bendruomenės tradicijos neleidžia mergaitėms siekti išsilavinimo, pagrindine vertybe laikoma santuoka. Ištekėjusi moteris privalo ne tik auginti vaikus, rūpintis buitimi, bet ir išlaikyti šeimą finansiškai. Kyla klausimas, ar tokių moteriškos subordinacijos apraiškų nerasime ir lietuviškose šeimose? Išties, ši jaudinanti istorija priminė daugybę kitų moterų, patiriančių smurtą, bet reta jų išdrįsta pasipriešinti – visagalė tradicija stipresnė.

Anot Donato Paulausko, viešumoje vyraujanti patyčių kultūra

Nuotrauka iš NDG archyvo

ypač pasireiškia žaidime „Auksinis protas“, kur autoritetingų laidų vedėjų išsakomi seksistiniai juokeliai neatrodo atgrasūs, o jų pateikimas skatina nepagarbą moterų atžvilgiu. Kalbėtojas pateikė daugybę pavyzdžių, kuriuose imituojama lyčių kova, o žaidimo dalyvė laikoma egzotika, puošmena, kuriai reikia džentelmeno. Klausantis jų, apėmė nuostaba ir pyktis ant šių „šmaikštuolių“: paversdami moters žeminimą norma, jie jį įteisina, bet kartu ir kaip veidrodis atspindi vyrų požiūrį. Toks seksizmo problemizavimas vertintinas teigiamai, išviešindami jį išverčiame iš sostų tuos, kurie ten atsidūrė galbūt nepelnytai.

Natalija Arlauskaitė pateikė netikėtų įžvalgų apie kalbos politiškumą. Ar mandagybės savaime nerodo tam tikrų galios santykių? Kaip sukurti teisingesnį balansą ir padidinti moters matomumą kalbinėje plotmėje? Seksizmas pareigybių rašyme egzistuoja, kita vertus, abiejų galūnių rašymas užgriozdina tekstą. Kalbiniai naujadarai kaip „žmoga“ sunkiai prigyja. Yra akivaizdus ryšys tarp mentaliteto ir kalbos, tikriausiai dėl to feministinis kalbinis aktyvizmas neegzistuoja.

Įgalinimo politika, arba iniciatyvos, skirtos pažeidžiamų grupių galimybėms padidinti, jau vykdomos: projektai „Women Go Tech“, „Go For Work“, „Moterys kalba“. Džiugu, kad tokie projektai prisideda prie pilietiškos visuomenės kūrimo ir skatina bendradarbiavimą. Dovilė Jakniūnaitė pranešime pabrėžė įkvepiančių pavyzdžių bei savo balso ieškojimo svarbą. Viešoji erdvė nėra nešališka, todėl būtina dalyvauti sprendimų už save priėmime.

Laime Kreivytė užbaigė konferenciją menotyrine gaida. Anot jos, dailėje moterys prisimenamos kaip mūzos ir vyro žvilgsnio malonumų objektai. Visai kitokia ekspresionizmo raitelė Mariana Veriovkina ar Shaltmiros Vytė, kurios įkūnija savo subjektyvumą.

Konferencija praplėtė akiratį ir paskatino nenustoti kelti klausimus, pažvelgti į emancipacijos galimybes skirtingais aspektais. Demokratiškoje visuomenėje reikalingos diskusijos, turi būti išsakyti skirtingi požiūriai tam, kad visiems būtų atstovaujama. Jauki diskusijų atmosfera, susirinkę įvairūs žmonės įkvėpė pozityvumo ir tikėjimo, kad senos problemos, nors ir lėtai, gali pasikeisti. Manau, tik mūsų solidari pozicija užtikrintų lygias teises, kurias vis dar turime išsikovoti.

Plakatas tautos šventei

Nauji filmai – „Emilija iš Laisvės alėjos“

Živilė Pipinytė

Gyveno kartą sovietų Lietuvoje mergaitė Emilija. Pokario metais jos akyse tėvus nužudė enkavedistai, bet užaugusi Emilija įgyvendino savo svajonę. Ji tapo aktore. Baigusi Konservatoriją mergina gavo paskyrimą į Kauno dramos teatrą. Tik atvykusi į Kauną, Laisvės alėjoje ji pateko į demonstraciją. Pabučiuota barzdočiaus ir nespėjusi susigaudyti Emilija atsidūrė KGB rūsiuose, kur ją užsipuolė tardytojas Leonas. Jam rūpėjo sužinoti, iš kur mergina turi seną sąsiuvinį su eilėraščiais apie laisvę. Nuo šios akimirkos Leonas persekios Emiliją kiekviename žingsnyje: seks, tardys, veš į psichiatrinę parodyti išprotėjusį poetą – buvusį rezistentą.

Teatre Emilija pamils maištingą režisierių patriotą (tą patį, kuris pabučiavo per demonstraciją), šis jai paskirs kovotojos už laisvę Emilijos Pliaterytės vaidmenį. Tačiau žiaurūs cenzoriai norės uždrausti spektaklį, kalbantį apie kraujais patvinusią pavergtą Lietuvą. Emilijos istorija baigsis nors ir dviprasmiškai, bet laimingai – mergina suvaidins Pliaterytę, mes teatrą, sužinos tiesą apie Leoną ir išvyks paskui mylimąjį į Sibiro platybes.

Viskas, kas vyksta, filme rodoma pakiliai, pabrėžiant, kad veikėjos meilė Lietuvai yra ypatinga auka, todėl nekeista, kad Vilniaus premjeros žiūrovai po filmo buvo pakviesti paragauti pyrago „Emilija“. Jei manote, kad pernelyg ironizuoju, perpasakodama Donato Ulvydo „Emilijos iš Laisvės alėjos“ siužetą, klystate. Filme rodoma gėrio kova su blogiu primena prastus Holivudo filmus apie Vidurio ir Rytų Europą, kurių autoriai tik apytikriai įsivaizduoja istorines realijas, todėl jas redukuoja iki melodraminių klišių. „Emilija iš Laisvės alėjos“, kaip ir dauguma pastarųjų metų lietuviškų filmų, tenkina masinės kultūros subrandintų žiūrovų poreikius. Filme bus piktadarių kagėbistų, trispalvė, skaisti ir naivi mergina, pavydi ir plėšri teatro primadona, seksas, savižudybė, poezija, išdavystė, Sibiras, daug triukšmingos muzikos ir Marijonas Mikutavičius už kadro. Pigu, supaprastinta iki plakatiškų simbolių.

„Emilijos iš Laisvės alėjos“ kino kalba, švelniai tariant, archajiška. Ulvydas, regis, tai supranta, todėl bando kurti sparčiai siužetą stumiančio pirmyn filmo įspūdį, naudoja daug pasakojimo elipsių, dažnai montuoja trumpas veiksmo atkarpas, kartais kamera energingai juda, pasitelkiami įvairūs neva dramatiški rakursai. Deja, panašūs triukai tik paryškina neįgalią režisūrą, primityvias mizanscenas ar dar primityvesnę vaidybą.

Kita vertus, ką daryti, kai tenka „dramatizuoti“ banalius ir pompastiškus dialogus. Visą filmą nepalieka įspūdis, kad vietoj žmonių ekrane matai neaiškaus karnavalo persirengėlius. Ypač tai akivaizdu demonstracijos epizode, kur save vaidina režisūriškai neorganizuota masuotė. Prastos saviveiklos, neprofesionalumo dvasia apskritai persmelkia filmą, ką jau kalbėti apie klaidą pavadinimo užraše – „iš“ parašyta didžiąja raide sakinio viduryje.

Didvyriai ir niekšai

Scenaristas Jonas Banys naiviąją (švelniai tariant) Emiliją vaizduoja kaip idealią heroję, nors Ievos Andrejevaitės bejėgiškai suvaidinta mergina neturi nė menkiausio supratimo apie tikrovės primetamas taisykles. Jei ji toms taisyklėms priešintųsi sąmoningai, jei bent apie filmo vidurį imtų keistis, gal filme atsirastų konfliktas, bet Emilija tik deklamuoja maištingas eiles, spausdina jas mašinėle ir kaišioja kiekvienam sutiktam, tarsi iš vaikystės pasaulio būtų teleportuota tiesiai į Laisvės alėją ir nežinotų, kas yra KGB ar sovietinė tikrovė. Andrejevaitė vaidina ne žmogų, o palaimintą būseną, kuri pasireiškia patriotiškais monologais (ir aktorės Emilijos, ir jos vaidinamos Pliaterytės) bei plakatiškai išgyvenama baime, pasišlykštėjimu arba meile. Filmo personažai yra vienmačiai, jie juodi arba balti, nesikeičia visą filmą, tarpinė būsena ar pustoniai neegzistuoja. Filmo plakatiškumą pabrėžia ir nepakeliamai gausi bei garsi Jono Jurkūno muzika – tokią iliustratyvią ir patetišką gali išgirsti nebent sovietų filmuose apie komunistus didvyrius. Net jei filme rastųsi subtilybių ir pustonių, muzika juos iškart sunaikintų.

Teigiamiausi filmo personažai – Dariaus Gumausko režisierius ir Emilija – yra rezistentų vaikai, jie deklaruoja ištikimybę tarpukario Lietuvos idealams. Neigiamiausias – menininkus „kuruojantis“ kagėbistas Leonas (Tauras Čižas). Jis – buvęs partizanas ir poetas, išdavęs laisvės idealus ir tapęs žudiku. Kiti filmo veikėjai – teatro direktorius (Remigijus Vilkaitis), aktoriai ir pagalbiniai darbuotojai – tipiški prisitaikėliai, karjeristai, kuriuos Banys ir Ulvydas diskredituoja nuo pat pirmųjų epizodų, kai aktoriai nutraukia įkvėpto režisieriaus repeticiją ir puola dalytis iš mėsos kombinato atvežtų kaulų. Kitąkart repeticija nutrūksta, nes Vido Petkevičiaus vaidinamas veikėjas pradeda klausinėti, kas pavogė kolektyviniam sodui skirtą mėšlą. Kaulai ir mėšlas filme apibūdina sovietinius menininkus, o ir pats teatras bei jo papročiai labiau primena ne bendraminčių menininkų susibūrimo vietą, o kokio nors kultūrnamio

A. Martinonytės nuotr.

mėgėjų būrelį ar landynę, kur girtaujama, pykstamasi ir kartais pasikalbama apie teatrą.

Nors antrojo plano personažų nedaug, jie neįsimena. Iš pirmo žvilgsnio kiekvienas jų turi savo dramaturginę funkciją: vienas yra komunistas, kitas – savižudis, trečia prisitaikėlė, yra ir teatro lemtingoji moteris (Severija Janušauskaitė), su kuria miega režisierius. Antrasis „Emilijos iš Laisvės alėjos“ planas tik liudija, kad Ulvydui stinga visumos jausmo. Nepadeda kurti vientiso filmo stiliaus ir operatorius Rytis Kurkulis bei antrasis operatorius Tomas Vilys. Vientisumo nesukuria ir dailininkai, ypač kostiumų, todėl viską ir nustelbia persirengėlių įspūdis. „Emilija iš Laisvės alėjos“ – ne tik rėksmingos ištarmės, bet ir rėksmingų vaizdų filmas, dvelkiantis atviru kiču.

Netikslumų (ne tik kostiumų ar rekvizito, bet ir fabulos) būtų galima išvardyti daug. Lietuva ne tokia didelė, kad atsargusis Leonas nebūtų sekęs Emilijos likimo. Filmas prasideda 1972-ųjų gegužę Romo Kalantos susideginimo vaizdais, bet sunku suprasti, kiek trunka visas jo veiksmas. Vadinasi, ir Emilija ten atsiranda gegužę, nors konservatoriją ji turėtų baigti vėliau, o pagal paskyrimą teatre pasirodyti tik rudenį. Kiek laiko trupė stato spektaklį, kada įvyksta premjera, taip pat neaišku. Panašu, kad Kaune yra amžina vasara, kaip ir mitiniai populiariosios kultūros laikas ir erdvė, kur Emilija ir apgyvendinta.

Ideologija vietoj meno?

Aptardamas naujametinius televizijos „žiburėlius“ žurnale „Snob.“ Artiomas Rondarevas rašė, kad populiarioji kultūra – pagrindinis dominuojančių ideologijų ginklas: „Nebūtinai tokių ideologijų, kurias tiesiogiai palaiko valstybė, bet ir tų, kurias formuoja bei palaiko įsivaizdavimai apie „normalų“ gyvenimą. Šie įsivaizdavimai įvairiose šalyse skirtingi, bet jie turi vieną bendrą bruožą: visi yra kiaurai konservatyvūs.“

„Emilija iš Laisvės alėjos“ paskatino susimąstyti, kaip dvidešimt šeštaisiais nepriklausomybės metais galėjo atsirasti toks propagandinio kino retorikos persmelktas, ideologizuotas ir konservatyvus filmas. Koks jo tikslas? Ar autoriai sąmoningai kūrė *valiopatriotinį* filmą? Ar edukacinį reginį paaugliams, kuriems sovietmetis toks pat tolimas kaip ir viduramžiai? Ar indoktrinuojantį naujosios ideologijos manifestą? Viena vertus, tarsi užsimota pagerbti žmones, kurie net sovietmečiu bandė priešintis sistemai. Todėl filmas prasideda užuomina į Romo Kalantos susideginimą ir po to įvykusias eitynes Laisvės alėjoje. Tačiau akivaizdus supaprastinimas, akis badančios dramaturginės schemos ir iš personažų lūpų transliuojami šūkiai liudija propagandinę jo prigimtį. Tad kyla klausimas, ar tai nepriklausomos Lietuvos ideologija, ar filmo kūrėjai patys bando ją kurti, siūlydami piliečius dalyti į tuos, kurie garsiai šaukia apie meilę Lietuvai, ir į likusius? Panašus „patriotizmas“ vis populiaresnis, jį galima pavadinti naująja lietuviška konjunktūra, kai būti patriotu reiškia šlovinti didvyrišką praeitį, žavėtis kariuomene, niekinti sovietmetį, garbinti valstybę, nepaliekant vietos jokiems pustoniams, abejonėms, klausimams. Tuo propagandistai ir skiriasi nuo menininkų, jiems visada viskas aišku ir valstybė visada svarbesnė už jos piliečius. Šiuo požiūriu vasario 16-ąją ekranuose pasirodžiusi „Emilija iš Laisvės alėjos“ atgaivina sovietinę „tradiciją“ kurti propagandinius filmus šlovingoms istorijos datoms. Gal todėl Emilija taip primena kitą mergaitę spindinčiomis akimis, kuri deklamuoja Adomo Mickevičiaus eiles apie laisvę, puošiasi tautiniais rūbais ir aukojasi už laisvą Lietuvą – Veros Strojevos filmo „Marytė“ (1947) veikėją.

Panašiai kaip ir filmą apie sovietų partizanę Marytę Melnikaitę sukūrusi Strojeva, Banys manipuliuoja realių žmonių (Jono Jurašo, Kosto Kubilinsko ir kitų) biografijos faktais. Jono Jurašo statytos „Barboros Radvilaitės“ istoriją jis tik panaudoja savai sovietmečio vizijai sukurti. Štai čia ir glūdi esmė. Žiūrėjau vieną premjerinių „Barboros Radvilaitės“ spektaklių, todėl galiu palyginti filmo spektaklį ir tą, kurį mačiau Kaune 1972-ųjų rudenį.

„Emilijos iš Laisvės alėjos“ kūrėjai mikliai, kaip tikri propagandininkai, sukeičia prasmes: Banys ir Ulvydas rodo plakatišką reginį, kuris baigiasi politine akcija – pro teatro langą išskleidžiama trispalvė. Tačiau svarbu ir tai, kad šio spektaklio pagrindas – kagėbisto ir žudiko eilės. Jurašo spektaklis – meno kūrinys, privertęs išgyventi katarsį. Jame nebuvo kraujo kibirų ir trispalvės, bet buvo tikėjimas, kad net juodžiausiais laikais galima išsaugoti laisvę, ryšį su nacionalinės kultūros tradicija, tautinę tapatybę, išlikti savimi.

„Emilijos iš Laisvės alėjos“ kūrėjams nacionalinės kultūros tradicija – ne organiškas, asmeniškas ar net intymus praeities ir dabarties ryšys, bet plakatiškas patriotizmas. Rodydami tai, ko nebuvo iš tikrųjų, bet susiedami su Kalanta ir „Barbora Radvilaite“, filmo kūrėjai tik pabrėžia, kad sovietų Lietuvoje negalėjo būti pilnaverčio meno ir kultūros, kad menininkai buvo vergai ir išdavikai. Tokią praeitį galima tik paneigti, išbraukti, išstumti iš atminties. Todėl paradoksalu, kad filmas prasideda ir baigiasi dokumentiškais kadrais, kuriuose nufilmuoti į Kauno dramos teatro salę sukviesti tos anos kultūros kūrėjai. Ką mato ir kam ploja šie žmonės?

Mūsų laikų testamentas

Nauji filmai – „Liepsnojanti jūra“

Ilona Vitkauskaitė

Rašydama apie šių metų Berlinalę Dovilė Grigaliūnaitė klausė, ar kinas gali keisti visuomenę? Vis dėlto, norėtume to ar ne, kinas tai daro jau seniai ir gana sėkmingai. Juk sunku atskirti, kas ką labiau veikia: tikrovė, pavyzdžiui, holivudinį kiną, ar atvirkščiai. Kinas, kaip masinės kultūros dalis, išgalvoja mūsų geismus ir jų kryptis, iš esmės steigia pačią tikrovę, jos suvokimą. Tikriausiai ne vienas yra girdėjęs chrestomatinę istoriją apie Errolo Morriso filmą „Plonytė mėlyna linija“ (1988). Filmas padėjo išteisinti Randallą D. Adamsą, kuris 1976 m. buvo neteisingai apkaltintas žmogžudyste ir nuteistas kalėti iki gyvos galvos. „Plonytės mėlynos linijos“ pavyzdys gal ir neiliustruoja teiginio apie kino galią keisti visuomenę, tačiau iškalbingai rodo tiesioginę kino įtaką tikrovei ir žmonių likimams.

Morriso, kuris prieš pradėdamas kino režisieriaus karjerą dirbo privačiu detektyvu, ir Gianfranco Rosi kino strategijos išties skiriasi. Morrisui dokumentinis kinas – tai detektyvinis tyrimas tiesiogine to žodžio prasme, jo filmai dažniausiai kalba apie didžiąją JAV politiką. Rosi galima pavadinti poetinės dokumentikos atstovu (bent turint omenyje paskutinius režisieriaus filmus), jis akylas ir subtilus tikrovės, žmonių, smulkių jų kasdienybės judesių stebėtojas. Ne veltui režisierius interviu ne kartą yra sakęs, kad kuriant filmą jam didžiausia investicija – laikas (pavyzdžiui, „Žemiau jūros lygio“ Rosi filmavo penkerius metus), nes tai vienintelis būdas įžengti į žmonių gyvenimą, užmegzti artimą santykį su filmų veikėjais, erdve.

Akivaizdu, kad Rosi dėmesį visada traukė tarpinės, periferinės erdvės – JAV ir Meksikos siena („El Sicario – kambarys nr. 164“), Kalifornijos dykuma („Žemiau jūros lygio“), Romos aplinkkelis („Šventasis greitkelis“). Naujausiame Rosi filme **„Liepsnojanti jūra“** („Fuocoamare“, Italija, 2016) – tai Lampedūzos sala, tarpinė stotelė pabėgėliams iš Šiaurės Afrikos ir Vidurio Rytų. Salos gyventojai vieni pirmųjų susidūrė su fiziškai „besitraukiančiu“ pasauliu, t.y. tai, kas daugelį metų vyko kitų žemynų ir šalių viduje – pilietiniai karai, miestų ir bendruomenių destrukcija, korupcija, diktatūra, politiniai perversmai ir susidorojimai, nedarbas, skurdas, badas ir t.t. (ir tikrai ne be Vakarų pagalbos), tapo mūsų, europiečių, „čia ir dabar“. Regis, jau kaip ir nebegalime apsimesti, kad tai ne mūsų reikalas. Tačiau atrodo, kad Lampedūzos gyventojų per daug nejaudina didžiausia pabėgėlių krizė nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Žmonės ir toliau gyvena savo ramų, nors tikriausiai ir nelengvą gyvenimą. Filme Rosi aiškiai išskiria tris erdves – tai Lampedūzos vietos gyventojų, pabėgėlių, kurios visą filmą taip ir nesusiduria viena su kita, ir tarpinė – daktaro, gelbstinčio tiek vietinių salos gyventojų, tiek pabėgėlių gyvybes.

Rosi svetimos aiškinamosios žurnalistinės dokumentikos priemonės, sentimentalios klišės (nors tam tikrą sentimentalumą visada, žinoma, gali įžvelgti). Filme nėra visažinio komentaro, dramatiškos muzikos, aiškios naratyvinės linijos arba bandymų paaiškinti didžiausios XXI a. humanitarinės krizės priežastis. Mąsli, dažniausiai statiška ir kartais maksimaliai prie žmogaus priartėjanti Rosi kamera fiksuoja intymias salos gyventojų kasdienybės scenas, pabėgėlių gelbėjimo operacijas, jų perkėlimą į salą, trumpus jų gyvenimo stovykloje epizodus. Vaizdai taupūs, tačiau įsirėžiantys į atmintį, jie persmelkia. Rosi itin sąmoningai naudoja tiek kameros „galią“, jos santykį su filmuojamuoju, tiek vaizdų poveikį.

Lėtai ir santūriai, dažnai sustabdydamas kamerą ir leisdamas įsižiūrėti į žmonių veidus, peizažą, Rosi formuluoja filmo ištarmę, supažindina su išraiškingais veikėjais – paaugliu Samueliu, jo šeima, vietinio radijo laidų vedėju, paslaptingu nardytoju. Jų kasdienybė ir mažos salos geografijos nulemtas hermetiškas gyvenimo būdas tampa priešprieša siaubui, kurį išgyvena pabėgėliai. Asociatyviai jungdamas šias erdves – „archetipinę“ salos gyventojų ir prašančių pagalbos pabėgėlių – Rosi kuria atviros struktūros poetinį, jautrų pasakojimą, mūsų laikų testamentą. Filme Lampedūzos sala tampa Europos ir kolektyvinio abejingumo metafora. Tai filmas apie du pasaulius (vienam iš jų esant „pažangesniam“, ekonomine prasme viršesniam) pavojaus akimirką, kurį pats Rosi vadina šiuolaikiniu Holokaustu, nebendraujančius vienas su kitu. Kalbant filmo metaforomis galima sakyti, kad viena europiečių akis yra tingi ir neperduoda tikrovės vaizdinio smegenims. Tad tam tikra prasme filmas tampa Europos – Vakarų veidrodžiu.

„Liepsnojanti jūra“

Net ir kritikų Lietuvoje „Liepsnojanti jūra“ buvo kaltinta konformistine distancija, sentimentaliu ir prikišamu metaforiškumu, o „Auksinio lokio“ apdovanojimas pernai Berlyno kino festivalyje vadintas tiesiog politiniu aktu. Taip, Rosi filmas savo priemonėmis „neišverčia iš koto“ kaip kad bene vienas garsiausių paskutiniais metais sukurtų dokumentinių filmų – Joshua Oppenheimerio „Žudymo aktas“, kurį kažkas pavadino pirmuoju dokumentiniu miuziklu apie genocidą. Tačiau, regis, siekiant suvokti ir reaguoti į mus supančią tikrovę ar filmus, reikia neaptingusios akies. Ir nors turiu pripažinti, kad tam tikri kaltinimai Berlinalei dėl perdėto festivalio politinio angažuotumo yra teisėti, manau, paprasčiausio politinio išprusimo bei jautrumo, kad ir iš filmų, mums reikėtų tik pasimokyti.

Rodo TV

Apie režisierius

1987-aisiais sukurtą **„Geismo įstatymą“** (**LRT Kultūra, 9 d. 23 val.**) Pedro Almodovaras vadina esminiu karjeros ir vienu mylimiausių savo filmu. Kartu su juo gimė režisieriaus ekonominė ir meninė nepriklausomybė, mat „Geismo įstatymas“ buvo kurtas režisieriaus kartu su broliu Agustinu įsteigtoje prodiuserių kompanijoje, į kurią jie abu investavo viską, ką turėjo. Filmo herojus yra kino režisierius, bet Almodovaras neigia kūręs autobiografinį pasakojimą: „Kai pradėjau rašyti scenarijų, norėjau pakalbėti apie kūrybos procesą, apie tai, kad režisieriaus gyvenimas visiškai persmelkia jo kūrybą. Apie tai, kaip jis atsisako savo gyvenimo ir, regis, gyvena tik tam, kad kurtų istorijas. Ir apie tai, kaip šiame procese jo gyvenimo ir rašomosios mašinėlės ryšys tampa tiesiog siaubingas ir net pavojingas jam pačiam ir kitiems. (...) Filme norėjau papasakoti, kad kiekvienas jaučia būtinybę jaustis geidžiamas, ir kad šiame geismų rate du geismai labai retai susitinka ir atitinka vienas kitą, todėl tai viena didžiausių žmogiškosios būties tragedijų.“ Filmas kupinas netikėtumų, mirčių, drastiškų scenų, galinčių papiktinti puritonus, bet man labai svarbūs pasirodė ne siužeto vingiai, o aktoriai – pavydų režisieriaus meilužį įkūnijęs Antonio Banderasas bei transseksualę režisieriaus seserį suvaidinusi Carmen Maura. „Geismo įstatymo“ personažas režisierius (Eusebio Poncela) – keista, kūrybos traumuota būtybė, gyvenimas lyg slenka jam pro šalį. Kino režisieriai dažnai tampa filmų veikėjais, nors kartais realios jų istorijos atrodo daug dramatiškesnės.

Ukrainiečių kilmės Holivudo klasikas Edwardas Dmytrykas (1908–1999) per antikomunistinę Holivudo raganų medžioklę pateko į garsųjį juodąjį sąrašą: 1948 m. Dmytrykas atsisakė liudyti JAV Kongreso sukurtai antiamerikinės veiklos komisijai ir buvo apkaltintas JAV Kongreso įžeidimu. Netrukus po to jis išvyko į D. Britaniją, ten sukūrė du filmus, bet 1949 m. grįžo, kalėjime atliko pusės metų bausmę ir nusprendė bendradarbiauti su senatoriaus McCarthy komisija. Liudydamas 1951-aisiais Dmytrykas atskleidė komisijai daug vardų, todėl iki gyvenimo pabaigos kolegos jį smerkė. Tačiau filmus jis galėjo kurti, nors ir prisipažino buvęs komunistu.

Kai 1954 m. Dmytrykas pradėjo filmą **„Maištas „Keino“ laive“** (**LRT Kultūra, 4 d. 22.05**), Hermano Wouko romanas tuo pačiu pavadinimu jau buvo išleistas trijų su puse milijono tiražu, didelio pasisekimo sulaukė ir pagal romaną parašyta pjesė. „Maištas „Keino“ laive“ – drama, demaskuojanti karininkų savivalę. Iš turtingos šeimos kilęs ir karo mokyklą baigęs Vilis gauna paskyrimą į minininką „Keinas“. Pastarasis iškart sukelia nusivylimą: laivas primena seną geldą, apsileidusi komanda nerodo jokios pagarbos, regis, kad vadui Devrisui tai nerūpi. Tačiau netrukus laive pasirodys naujas vadas, pasipils incidentai, dramatiški susidūrimai tarp jūreivių ir vadų, mūšiai su japonais bei karinis tribunolas, po kurio Vilis pagaliau suvoks visą tiesą. Vis dėlto Dmytrykui, regis, labiau rūpėjo antikarinė ištarmė ir žmogiškųjų silpnybių gynimas. Jis surinko puikų aktorių ansamblį – net septynias tuometines Holivudo žvaigždes, iš kurių iki šiol garsiausias lieka Humphrey'is Bogartas.

„Geismo įstatymas“

Iš prancūzų režisieriaus Michelio Hazanaviciaus po „Oskarais“ apdovanoto „Artisto“ ir ankstesnių šnipų filmų parodijų tikrai niekas nelaukė **„Ieškojimų“** (**LRT, 9 d. 21.50**), kurie 2014 m. buvo parodyti Kanų kino festivalio konkurse. „Ieškojimai“ – 1948 m. Fredo Zinnemanno filmo apie berniuką, Aušvico kalinį, kuris po karo Europoje ieško savo motinos, perdirbinys. Hazanaviciaus filmas nukelia į karo Čečėnijoje laikus. Po to, kai devynmečio berniuko šeimą nužudo rusų kareiviai, su išgelbėtu kūdikiu ant rankų jis ieško savo sesers, kuriai pavyko pabėgti. Berniukui padeda tarptautinių žmogaus teisių gynimo ir humanitarinių organizacijų darbuotojos (Bérénice Bejo, Annette Bening). Pamažu jis „atitirpsta“, pradeda bendrauti, mokosi reikšti jausmus. Trumpai tariant, sugrįžta į gyvenimą. Vaiko istorija filme supinta su jaunuolio iš Permės, kuris atsitiktinai patekęs į karą tampa tikru žudiku. Hazanavicius rėmėsi Annos Politkovskajos, Arkadijaus Babčenkos tekstais, jo gerais ketinimais suabejoti būtų neįmanoma, tačiau supaprastinimų filme tiek daug, kad apie meną kalbėti vis dėlto neverta.

Jei jau apsirūpinote alaus atsargomis (laukdami pabrangimo, tuo dabar užsiima visi mano pažįstami), šįvakar (**TV1, 3 d. 22.50**) galite pasižiūrėti Joe Swanbergo filmą **„Sugėrovai“** (2013). Jo herojai Keitė (Oliwia Wilde) ir Lukas (Jake Johnson) dirba alaus darykloje. Jų draugystė gali virsti kažkuo daugiau, bet abu turi partnerius, o Luko draugė Džil būtinai nori žinoti, ar jis jau pasirengęs vedyboms. Šis filmas visas buvo improvizuotas – režisierius sukūrė tik fabulos apmatus, kurių filmavimo grupė turėjo griežtai laikytis, visa kita priklausė nuo aktorių. Sakysite, kad režisierius – tinginys, bet aš įsitikinęs, kad jis mėgsta alų.

Jūsų –
Jonas Ūbis

Parodos

Vilnius

Nacionalinė dailės galerija
Konstitucijos pr. 22
XX a. Lietuvos dailės ekspozicija
Meninio ir mokslinio tyrimo paroda „Miesto gamta: pradedant Vilniumi“

Vilniaus paveikslų galerija
Didžioji g. 4
Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai
Lietuvos dailė XVI–XIX a.
Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai
iki 12 d. – paroda „Nikolajus Rerichas ir Latvija“

Radvilų rūmai
Vilniaus g. 24
Europos dailė XVI–XIX a.
„Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“

Taikomosios dailės ir dizaino muziejus
Arsenalo g. 3A
Paroda „Prijaukinta gamta. XVIII–XXI a.“ (iš Aleksandro Vasiljevo kostiumų ir aksesuarų kolekcijos)
Rytų meno parodų ciklo paroda „Šilko kelias. Senoji Kinijos dailė“

Vytauto Kasiulio dailės muziejus
A. Goštauto g. 1
Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija
Paroda „Antanas Mončys (1921–1993) ir jo aplinka: Janas ir Joëlis Marteliai (1896–1966), Francisas Turbilis (1925–1991). Skulptūra, tapyba, koliažai, piešiniai“

Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenalas
Arsenalo g. 1
Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a.
Lietuvių liaudies menas; Kryždirbystė
Paroda „Lietuvos tautodailininkų sąjungai – 50“

Kazio Varnelio namai-muziejus
Didžioji g. 26
K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija
Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44

Valdovų rūmai
Katedros a. 4
Paroda „Eksponatai. 2009–2015 m. dovanotos ir įsigytos vertybės“

Bažnytinio paveldo muziejus
Šv. Mykolo g. 9
Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija
Gintauto Vyšniausko (1958–2016) piešinių paroda „Dievo bitė“

Šiuolaikinio meno centras
Vokiečių g. 2
iki 12 d. – Marios Lobodos paroda „Švytinti, švytinti, švytinti, sutinku savo pralaimėjimą“

Vilniaus dailės akademijos galerijos Parodų salės „Titanikas“
Maironio g. 3
iki 12 d. – grupinė menininkų paroda „Padori paroda“
iki 5 d. – dizaino inovacijų paroda „Akademija +“

Galerija „Akademija“
Pilies g. 44/2
iki 4 d. – Eglės Gandos Bogdanienės ir Jolantos Vazalinskienės eksperimentinės mados ir aksesuarų paroda

Tekstilės galerija „Artifex“
Gaono g. 1
iki 9 d. – Vyginto Orlovo personalinė paroda

Parodinė erdvė „Krematoriumas / Meno krosnys“
Maironio g. 6, II vidinis kiemas
Živilės Žvėrūnos, Vaidoto Darulio, Dariaus Rimeikos, Kristijono Nenartavičiaus, Tomo Valentinaičio, Artūro Rožkovo paroda
iki 8 d. – Patricijos Jurkšaitytės paroda „Nacionalinė portretų galerija“
Indrės Šerpytytės paroda „Patyrimo nebuvimas“

Galerija „Kairė–dešinė“
Latako g. 3
iki 4 d. – paroda „Grafika / piešiniai (iš Povilo Ričardo Vaitiekūno kolekcijos)“

„Prospekto“ fotografijos galerija
Gedimino pr. 43
Valentino Pečinino fotografijų paroda „Stačiatikių tikėjimo portretas“

Galerija „Vartai“
Vilniaus g. 39
nuo 7 d. – paroda „Kūnas ir tamsa“

Galerija „Aidas“
A. Jakšto g. 9
Andriaus Makarevičiaus tapyba

Šv. Jono gatvės galerija
Šv. Jono g. 11
iki 11 d. – paroda „Skulptoriai valstybės šimtmečiui“

Galerija „Arka“
Aušros Vartų g. 7
Romualdo Lankausko tapyba
Paroda „Romantizmas be pabaigos“

Galerija „Meno niša“
J. Basanavičiaus g. 1/13
iki 4 d. – Pauliaus Šliaupos paroda

Galerija AV17
Aušros Vartų g. 17
iki 5 d. – Vitalio Čepkausko ir Povilo Čepkausko paroda „Pokalbis“

Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus
Pilies g. 40
nuo 3 d. – grafikės ir fotografės Daivos Kairevičiūtės piešinių paroda „Judesys – šnabždesys“

Jono Meko vizualiųjų menų centras
Malūnų g. 8
Andriaus Kviliūno paroda ,,Apverstas pasaulis arba naivumas, puikybė, atgaila ir nušvitimas“

Projektų erdvė „Sodų 4“
Sodų g. 4
Małgorzatos Žurados paroda „Viską matančios akys“

Teatro, muzikos ir kino muziejus
Vilniaus g. 41
nuo 10 d. – paroda „Janis Streičas. Filmai, žmonės, epochos“

Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija „Vėjas“
Vilniaus g. 39 / 6
Paroda, skirta Kazio Bradūno 100-mečiui „3X Vilnius“

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras
Naugarduko g. 10/2
Algirdo Savicko 100-osioms gimimo metinėms skirta paroda „Kartos ir likimai“

Galerija „Šofar“
Mėsinių g. 3
Monikos Grikštaitės stiklo ir vitražo paroda „Vilnius vis dar yra Lietuvos Jeruzalė“
nuo 3 d. – Simono Gutausko tapybos paroda „Seni parkai“

Aistės Kisarauskaitės galerija „Trivium“
Vilkpėdės g. 7–105
Dainiaus Liškevičiaus retrospektyva

„Grafo galerija“
Trakų g. 14
Živilės Minkutės ir Eglės Pilkauskaitės paroda „Nepakenčiamas būties lengvumas“
Restorane „Dublis“ – Aisčio Kavaliausko paroda „Šešėliai“

M.K. Čiurlionio namai
Savičiaus g. 11
Deimos Katinaitės ir Renatos Maldutienės paroda „Spalvos Čiurlioniui“

Galerija „Vitrina“
Dailės kombinatas, Kauno g. 34
nuo 4 d. – Jurgos Barilaitės paroda „Na Na NaNaNaaNa“

Kaunas

Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus
V. Putvinskio g. 55
nuo 3 d. – Virginijos Ligeikienės personalinė knygų įrišų paroda

M. Žilinsko dailės galerija
Nepriklausomybės a. 12
Krzysztofo Gierałtowskio fotografijų paroda „Portretas be veido“

Kauno paveikslų galerija
K. Donelaičio g. 16
Ryto Jurgelio parodoa „Balta upė“
Skulptoriaus Algimanto Šlapiko paroda (iš ciklo „Lūžio kartos vardai“)

Kauno fotografijos galerija
Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2
Baso Losekooto (Olandija) paroda „Kartu su nepažįstamaisiais“ („In Company of Strangers“)

Projektų erdvė „Kabinetas“
A. Mapu g. 20
iki 7 d. – Toke Flyvholm paroda „Mud Drum“

Galerija „Ars et mundus“
A. Mapu g. 20
Rūtos Eidukaitytės tapybos darbų paroda „Fontenblo / sielų giria“

Klaipėda

Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerija
Liepų g. 33
Paroda „Tradicijos ir naujovės. Taikomoji dailė ir dizainas iš Lietuvos dailės muziejaus rinkinių“
Paroda „Gyvoji gamta dailėje. XVII–XX a. I pusė. Iš Lietuvos dailės muziejaus rinkinių ir Andrejaus Balykos kolekcijos“

KKKC parodų rūmai
Didžioji Vandens g. 2
Jūratės Stauskaitės paroda „Esu“
Paroda „Tradicijų ir pokyčių karta“

Fotografijos galerija
Didžioji Vandens g. 2
Vytauto Pletkaus fotografijų paroda

Baroti galerija
Aukštoji g. 3/3a
nuo 3 d. – Vaidoto Janulio kūrybos paroda „Dvinsko tvirtovės dienoraštis“

Klaipėdos galerija
Bažnyčių g. 6
Gražinos Eimanavičiūtės kūrybos paroda
Galerijos filiale, „Silberauto“ salone, – Mariaus Mindaugo Danio kūrybos paroda „Pajūrio peizažas“

Šiauliai

„Laiptų galerija“
Žemaitės g. 83
Algirdo Vadoklio tapybos paroda „Be pavadinimo“
Alvydo Šalkausko fotografijų paroda „Naturamix“

Dailės galerija
Vilniaus g. 245
iki 11 d. – Rosandos Sorakaitės tapybos paroda „Persidengimai“
Povilo Ramanausko tapybinių instaliacijų paroda „Šviesos“
Prancūzijos menininkių paroda „Impressions Depuis Paris“

Fotografijos muziejus
Vilniaus g. 140
Gintauto Stulgaičio (1959–2000) retrospektyvinė fotografijų paroda

„7md“ rekomenduoja

Dailė

Pavasaris ateina tada, kai norisi važiuoti prie jūros. Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras tokius norus paartina dviem įdomiomis parodomis: tapybos „Tradicijų ir pokyčių karta“ ir ekspresyviosios Jūratės Stauskaitės išsamia personaline. „Tradicijų ir pokyčių kartoje“ kuratorius Vidas Poškus pristato iš Vilniaus dailės akademijos archyvų ištrauktus dabar jau garsių autorių studentiškus darbus. Jie rodo dėstytojų įtaką, laikų specifiką ir, ko gero, terapiškai veikia jaunus kūrėjus. O Jūratė Stauskaitė savo ekspresyviu piešiniu ir kūrybos gausa lyg oro gavusi išsiskleidė po erdvias KKKC sales, kartu su atidžiais organizatoriais sukūrė efektingą reginį. Abi parodos veikia iki kovo 19 d.

Muzika

Kovo 4 d. 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje – koncertas „Skambančios planetos“, prie Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro pulto stoja jo meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas Modestas Pitrėnas, fortepijonu skambina Vokietijoje gyvenanti lietuvių pianistė Guoda Gedvilaitė. Šį simfoninės muzikos vakarą pianistė su orkestru paskambins įsimintiną XX a. muzikos partitūrą – amerikiečių kompozitoriaus Leonardo Bernsteino simfoniją „Nerimo amžius“, sukurtą pagal anglų poeto Wystano Hugho Audeno šešių dalių poemą, už kurią autorius pelnė Pulitzerio premiją. Bernsteinas šią poemą laikė „vienu labiausiai sukrečiančių tikro virtuoziškumo pavyzdžių anglų poezijos istorijoje“. Kita kompozicija – Gustavo Holsto Siuita „Planetos“ dideliam orkestrui, op. 32. Idėja ją sukurti britų kompozitoriui kilo po atostogų Maljorkoje su astrologu Cliffordu Baxu. Siuitą sudaro septynios dalys, įgarsinančios ir perteikiančios emocijas, kuriomis planetos veikia žmogaus psichiką.

Teatras

Kovo 11, 12 d. 19 val. OKT studijoje – tragikomiškas spektaklis „Terapijos“ pagal jaunosios kartos dramaturgės Birutės Kapustinskaitės pjesę. Skirtingų teatrinių mokyklų atstovės, aktorės Nelė Savičenko, Rasa Samuolytė, Viktorija Kuodytė, Aldona Vilutytė, Oneida Kunsunga, Severina Špakovska, Virginija Kuklytė, Dovilė Kundrotaitė ir Gintarė Latvėnaitė, režisuojamos Kirilo Glušajevo, pasakos apie uždarą moterų gyvenimą ligoninės koridoriuose.

Spektakliai

Vilnius

Nacionalinis operos ir baleto teatras
4 d. 18 val., 5 d. 12 val. – PREMJERA! R. Šerkšnytės „PENKI MERĖS STEBUKLAI“ (libreto aut. R. Skučaitė). Muzikos vad. ir dir. – J. Geniušas. Dir. – M. Barkauskas, rež. – K.S. Jakštas, scenogr. dail. – G. Makarevičius, kost. dail. – J. Skuratova, šviesų dail. – A. Jankauskas, vaizdo projekcijų dail. – R. Sakalauskas, choreogr. – D. Bervingis, choro meno vad. – Č. Radžiūnas
8 d. 18.30 – „RAUDONOJI ŽIZEL“ (pagal P. Čaikovskio, G. Bizet, A. Adamo muz.). Dir. – M. Staškus
9 d. 18.30 – G. Puccini „BOHEMA“. Dir. – N. Paszkowski (Italija), muzikos vad. ir dir. – R. Šervenikas, dir. – J. Geniušas
10 d. 18.30 – „BOLERO+“. Dir. – M. Barkauskas

Nacionalinis dramos teatras
Mažoji salė
3 d. 13, 19 val. – O. Wilde'o „LAIMINGASIS PRINCAS“. Rež. – P. Makauskas
4 d. 16 val. – I. Bergmano „INTYMŪS POKALBIAI“. Rež. – V. Rumšas
7 d. 19 val. – M. von Mayenburgo „KANKINYS“. Rež. – O. Koršunovas
8 d. 19 val. – „LEDO VAIKAI“. Rež. – B. Mar
9 d. 19 val. – W. Szymborskos „MOTERS PORTRETAS“. Rež. – D. Michelevičiūtė
10 d. 19 val. – I. Lausund „BESTUBURIADA“. Rež. – G. Kriaučionytė
Studija
4 d. 19 val. – P. Süskindo „KONTRABOSAS“. Rež. – V. Masalskis
9 d. 13, 19 val. – I. Šeiniaus „KUPRELIS“. Insc. aut. – A. Vozbutas, rež. – P. Markevičius
10 d. 19 val. – „LIŪDNOS DAINOS IŠ EUROPOS ŠIRDIES“. Rež. – K. Smedsas (Suomija)
Fojė
5 d. 16, 19 val. – „PIRMAPRADIS“ (pojūčių spektaklis pagal C.G. Jungo biografiją ir idėjas). Rež. – K. Žernytė

Vilniaus mažasis teatras
3 d. 18.30 – B. Clarko „PALAUKIT, KIENO ČIA GYVENIMAS? “ Rež. – J. Vaitkus
4 d. 18, 20.30 – „KITAS KAMPAS“ (VšĮ „Improvizacijos teatras“)
5 d. 18.30 – „FIESTA: valgyk, melskis ir mylėk“ (VšĮ „Flamenko šokio teatras“)
7 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaitė
8 d. 18.30 – P. Pukytės „BEDALIS IR LABDARYS“. Rež. – G. Tuminaitė
9 d. 18.30 – J. Tumo-Vaižganto „DĖDĖS IR DĖDIENĖS“. Rež. – G. Tuminaitė
10 d. 18.30 – PREMJERA! „EUROPIEČIAI“ (pagal Aischilo dramą „Maldautojos“ ir kitus antikos tekstus). Rež. – P. Ignatavičius

Valstybinis jaunimo teatras
Didžioji salė
3 d. 18 val. – PREMJERA! H. Ibseno „JUNAS GABRIELIS BORKMANAS“. Rež. – G. Varnas
4 d. 18 val. – Žemaitės „TRYS MYLIMOS“. Rež. – A. Latėnas
5 d. 12 val. – „KARLSONAS, KURIS GYVENA ANT STOGO...“ (pagal A. Lindgren apysaką). Insc. aut. ir rež. – E. Jaras
8 d. 18 val. – E. Scarpettos „VARGŠAI. ARISTOKRATAI“. Rež. – P.E. Landi
10 d. 18 val. – G. Steinsson „LUKAS“. Rež. – A. Latėnas
Salė 99
4 d. 12 val. – V.V. Landsbergio „ARKLIO DOMINYKO MEILĖ“. Rež. – A. Vidžiūnas
7 d. 18 val. – C. Murillo „TAMSOS ŽAIDIMAS“. Rež. – D. Rabašauskas (99 salė)

Oskaro Koršunovo teatras
8, 9 d. 19 val. *OKT studijoje* – B. Brechto „VESTUVĖS“. Rež. – O. Koršunovas

Rusų dramos teatras
3 d. 18.30 – A. Čechovo „MEŠKA“. Rež. – K. Krasilnikovaitė
4 d. 17.30 – A. Andrejevo „SEPTYNI FARIZIEJAUS SAULIAUS PENKTADIENIAI“. Rež. – J. Vaitkus

5 d. 12 val. – S. Aksakovo „RAUDONOJI GĖLELĖ“. Rež. – J. Popovas
5 d. 18.30 – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ“. Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)

Vilniaus teatras „Lėlė“
3 d. 18.30 – N. Tranterio, A. Van Dijko „MOLJERAS“. Rež. – N. Tranteris (Olandija) (Poznanės animacijos teatras)
5 d. 12 val. – S. Siudikos „TRYS PARŠIUKAI“. Rež. – A. Mikutis

Mažoji salė
4 d. 14 val. – „KIŠKIŲ SUKILIMAS“. Scenarijaus aut., rež. ir dail. – R. Driežis
9 d. 18.30 val. – „PASVYDO“. Rež. ir dail. – A. Bagočiūnaitė-Paukštienė

„Menų spaustuvė“
3, 4 d. 19 val. *Kišeninėje salėje* – PREMJERA! „ANTIKRISTAS“. Rež., scenogr. – A. Areima. Vaidina M. Poderytė, G. Žaliauskaitė, A. Mockus, V. Kazlauskas (A. Areimos teatras)
5 d. 16 val. *Juodojoje salėje* – „TĖČIO PASAKA“. Rež. – A. Kirvela ir J. Tertelis (teatro laboratorija „Atviras ratas“ ir kūrybinė studija „PetPunk“)
7 d. 18.30 *Kišeninėje salėje* – „BRANGIOJI MOKYTOJA“. Rež. – I. Stundžytė (teatras „Atviras ratas“)
8 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „T-O-T-A-L-L-Y!“ Aut. ir atlikėja – K. Smith (JAV), rež. – P. Killen (JAV)
9 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „TROŠKULYS“ (Kauno šokio teatras „Aura“)

Kaunas

Nacionalinis Kauno dramos teatras
4 d. 12 val. – A. de Saint-Exuperi „MAŽASIS PRINCAS“. Insc. aut. ir rež. – Š. Datenis (Šiaulių dramos teatras)
4 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – „VARDAN TOS...“ (pagal P. Vaičiūno dramą „Patriotai“). Rež. – A. Giniotis (Šiaulių dramos tatras)
5 d. 15 val. *Didžiojoje scenoje* – „GĖLIŲ PASAKA“. Choreogr. – G. Zaščižinskaitė (N. Juškos baleto mokykla)
5 d. 15 val. *Ilgojoje salėje* – I. Paliulytės „LIŪDNAS DIEVAS“. Rež. – I. Paliulytė
8 d. 18 val. *Rūtos salėje* – R. Gary „AUŠROS PAŽADAS“. Inscenizacijos aut. ir rež. – A. Sunklodaitė
9 d. 18 val. *Ilgojoje salėje* – H. Ibseno „KAI MIRĘ NUBUSIM“. Rež. – M. Klimaitė
10 d. 18 val. *Rūtos salėje* – J. Dell ir G. Sibleyras „TEGYVUOJA BUŠONAS!“ Rež. – R. Vitkaitis

Kauno valstybinis muzikinis teatras
3 d. 18 val. – F. Wildhorno „KARMEN“. Dir. – J. Janulevičius
4 d. 18 val. – G. Rossini „SEVILIJOS KIRPĖJAS“. Dir. – J. Janulevičius
5 d. 18 val. – Z. Bružaitės „GRYBŲ KARAS IR TAIKA“. Dir. – V. Visockis
5 d. 18 val. – L. Adomaičio „DULKIŲ SPINDESYS“. Choreogr. ir libreto aut. – D. Bervingis ir G. Visockis
8, 9 d. 18 val. – F. Wildhorno „GRAFAS MONTEKRISTAS“. Dir. – J. Janulevičius

Kauno kamerinis teatras
3 d. 18 val. – „MAN NE *X“. Rež. – V. Gasiliūnas (KMKT forumo teatras)
4 d. 18 val. – šokio spektaklis „TANKUMAS“. Choreogr. ir atlikėjai I. Dubois, M.P. Beczekas, P. Prievelis
5 d. 16 ir 19 val. – B. Brechto „VESTUVĖS“. Rež. – O. Koršunovas (OKT)
7 d. 10 ir 12 val. – „SEKRETAI IŠ BŪTŲJŲ LAIKŲ“. Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)
7 d. 18 val. – P. Süskindo „KONTRABOSAS“. Rež. – V. Masalskis (Klaipėdos jaunimo teatras)
8 d. 18 ir 20 val., 12 d. 18 val. – Ž. Petano „ATRANKA“. Kūrėjai R. Endriukaitis ir I. Taločkaitė
9 d. 18 val. – „SAMURAJAUS KNYGA“ („Bad Rabbits“)

Kauno lėlių teatras
4 d. 12 val. – A. Žiurausko ir S. Bocullo „MOLINIS SAPNAS“. Rež. – A. Žiurauskas
5 d. 12 val. – „ŠEIMYNĖLĖ IŠ DIDŽIOSIOS GIRIOS“. Rež. – O. Žiugžda
5 d. 18 val. – „PO 20 METŲ“. Rež. – D. Kazlauskas („Idioteatras“)

Klaipėda

Klaipėdos valstybinis dramos teatras
3 d. 18.30 *Didžiojoje salėje* – G. Grajausko „PAŠALINIAMS DRAUDŽIAMA“. Rež. – O. Koršunovas
3, 10 d. 14 val. – „PAMIRŠTOS PRINCESĖS“ (šokio teatras „PADI DAPI Fish“)
4 d. 18.30 *Didžiojoje salėje* – I. Vyrypajevo „GIRTI“. Rež. – L. Vaskova
5 d. 17 val. *Didžiojoje salėje* – A. Juozaičio „KARALIENĖ LUIZĖ“. Rež. – G. Padegimas
8 d. 18.30 *Mažojoje salėje* – M. Gavrano „VISKAS APIE VYRUS“. Rež. – A. Lebeliūnas

Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras
3 d. 18.30 – P. Čaikovskio „JOLANTA“
4 d. 18.30 – D. Goggino „ŠOUNUOLYNAS“
5 d. 13 val. – A. Kučinsko „BULVINĖ PASAKA“
7 d. 19 val. – „CRAZY WOMEN“ (A. Ushakova ir M. de Flamenco, Ispanija)
8 d. 18.30 – Romansų vakaras

Šiauliai

Valstybinis Šiaulių dramos teatras
3 d. 18 val. – Šv. Kormorano šešėlinio humoro klubas su programa „Paskalos ir padavimai“ (Keistuolių teatras)
4 d. 12 val. – „TEN, KUR GYVENA SPALVOS“. Insc. aut. ir rež. – E. Karoblytė (Panevėžio teatras „Menas“)
5 d. 18 val. – E. O'Neilo „MEILĖ PO GUOBOMIS“. Rež. – P. Ignatavičius
9 d. 16 val. – A. Tarno „DIBUKAS“. Rež. – R. Banionis

Panevėžys

Juozo Miltinio dramos teatras
3 d. 18 val. – W. Russello „MOTERIMS IR JŲ VYRAMS“. Rež. – L. Kondrotaitė
5 d. 12 val. – „IŠGELBĖKIME KENGŪRIUKĄ“. Rež. – V. Kupšys
5 d. 18 val. – A. Čechovo „ROTŠILDO SMUIKAS“. Rež. – M. Cemnickas
8 d. 18 val. – L. Gersche's „LAISVI DRUGELIAI“. Rež. – D. Kazlauskas
9 d. 18 val. – „EDIS AGREGATAS ARBA NEMIRŠTANČIO OPTIMISTO GYVENIMAS IR MIRTIS“ (Keistuolių teatras)
9 d. 18 val. *Kaišiadorių kultūros centre* – M. Camoletti „PRANCŪZIŠKOS SKYRYBOS“. Rež. – D. Kazlauskas

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija
4 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – „Skambančios planetos“. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistė G. Gedvilaitė (fortepijonas). Dir. – M. Pitrėnas. Programoje L. Bernsteino, G. Holsto kūriniai
4 d. 18.30 *Klaipėdos koncertų salėje*, 7 d. 18 val. *Kauno filharmonijoje*, 8 d. 19 val. *Vilniaus filharmonijoje* – K. Uinsko (fortepijonas) solinis koncertas „Mėnesienos sonata“
5 d. 12 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – teatralizuotas koncertas visai šeimai „Meilė kaip deimantų lietus“. Lietuvos kamerinis orkestras, Vilniaus chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ merginų choras (vad. J. Vaitkevičienė). Dir. – M. Barkauskas
5 d. 16 val. *Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje* – kamerinės muzikos koncertas „Romantikai iš Lenkijos“. Pianisto G. Cinausko 50-mečiui. Čiurlionio kvartetas, G. Cinauskas (fortepijonas). Programoje J. Zarębskio, Z. Noskowskio kūriniai
10 d. 16 val. *Šiaulių „Laiptų galerijoje“* – festivalis „Verbum musicale“. Solistė R. Vosyliūtė (smuikas). Poeto Just. Marcinkevičiaus eiles skaito aktorius A. Bialobžeskis. Programoje J.S. Bacho, V. Barkausko, E. Ysaÿe'o kūriniai

Vilnius

Kongresų rūmai
3 d. 19 val. – I. Zormanas (smuikas), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – R. Šervenikas. Programoje P. Čaikovskio, A. Dvořáko kūriniai

Lietuvos muzikų rėmimo fondas
8 d. 17.30 val. *S. Vainiūno namuose* – LMTA docentės J. Stupnianek-Kalėdienės dainavimo klasės ugdytiniai. Dainuoja J. Stupnianek-Kalėdienė, J. Smolič, A. Yančenko, J. Jacevič ir M. Drejerytė. Koncertmeisterė N. Baranauskaitė-Matukonienė
6 d. 18 val. *Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje* – koncertų ciklas „Alma mater musicalis“. Vakaras, skirtas Nacionalinei M. K. Čiurlionio menų mokyklai „Namai, kuriuose skleidžiasi trijų mūzų sparnai...“. 6–12 kl. moksleivių choras (vad. R. Gražinis), simfoninis orkestras (meno vad. M. Staškus). Dir. – J.M. Jauniškis. Programoje lietuvių ir pasaulio klasikų kūriniai

Valdovų rūmai
Edukacinis Šv. Kazimiero senosios muzikos festivalis
3–5 d. – Senosios muzikos atlikimo ir prancūzų baroko šokio meistriškumo kursai
4 d. 19 val. *Didžiojoje renesansinėje menėje* – koncertas „Ave Sanctissima“. Dalyvauja ansamblis „Hildebrandt 1719“
5 d. 18 val. *Didžiojoje renesansinėje menėje* – meistriškumo kursų dalyvių koncertas „Le monde fantastique“
9 d. 18 val. *Didžiojoje renesansinėje menėje* – koncertas „Les goûts-réunis“, skiriamas jaunimui ir šeimoms

Kotrynos bažnyčia
3 d. 19 val. – Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinio orkestro koncertas „Muzika erdvėje“. Dir. – D. Katkus

Šv. Jonų bažnyčia
4 d. 18 val. – Vilniaus universiteto kamerinis orkestras (meno vad. P.B. Koncė) ir senosios muzikos ansamblis „Canto Fiorito“ (meno vad. R. Calveyra, Brazilija, Prancūzija). Programoje G.Ph. Telemanno kūriniai

Namų teatras „Arbatvakariai“
Liepkalnio g. 12-5a
11, 12 d. 18 val. – šventinis koncertas „Šukės laimę neša!“. Pianistė E. Perkumaitė, smuikininkas B. Traubas. Koncertą veda ir eilėraščius skaito K. Siparis

Vakarai

Vilnius

Valdovų rūmai
4 d. 15 val. – edukacinė programa, skirta šv. Kazimiero Jogailaičio garbei „Šv. Kazimieras Jogailaitis ir jo šeima (pasakojimas ekspozicijoje)“

Martyno Mažvydo biblioteka
3 d. 16 val. – paskaita „Lietuviški ženklai Vakarų kultūrose: Šveicarija“. Dalyvauja knygos „Lietuvių rašytojų takais Šveicarijoje“ sudarytoja J. Caspersen

„Muzikos galerija“
Gedimino pr. 37
9 d. 18 val. – B. Mar monospektaklis „POETĖ“ (S. Nėries dienoraščių ir eilėraščių temomis)

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Alkani sakiniai : [eilėraščiai] / Kęstas Sukackas. – Vilnius : Asociacija „Slinktys“, 2016 (Vilnius : Petro ofsetas). – 87, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 400 egz.. – ISBN 978-609-95908-0-6

Blunkančių likimų liudytojai : romanas / Janina Survilaitė. – Vilnius : Andrena, 2017 (Utena : Utenos Indra). – 269, [2] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9986-37-079-6 (įr.)

Diena, kai išmokau gyventi : romanas / Laurent Gounelle ; iš prancūzų kalbos vertė Lina Perkauskytė. – Vilnius : Alma littera, 2017 (Vilnius : Standartų sp.). – 210, [2] p.. – Tiražas 5000 egz.. – ISBN 978-609-01-2200-6 (įr.)

Imperatoriaus meilužė : romanas / Gina Viliūnė. – Vilnius : Alma littera, 2017 (Kaunas : Spindulio sp.). – 308, [2] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-01-2594-6 (įr.)

Invazija : [romanas] / Tom Clancy, Mark Greaney ; iš anglų kalbos vertė Vilma Krinevičienė. – Kaunas : Jotema, [2017] (Kaunas : Spindulio sp.). – 494, [1] p. : žml.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-653-8 (įr.)

Iš didžuvės nasrų : romanas / Sjón ; vertė Rasa Baranauskienė. – Vilnius : Apostrofa, 2017 (Vilnius : Standartų sp.). – 207, [1] p.. – Tiražas [700] egz.. – ISBN 978-609-8205-00-8

Kitokia klasė : [romanas] / Joanne Harris ; iš anglų kalbos vertė Dalia Paslauskienė. – Kaunas : Jotema, [2017] (Vilnius : Standartų sp.). – 460, [3] p.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-654-5 (įr.)

Meilės ir išminties knyga / Rumi ; iš anglų kalbos vertė Eugenijus Ališanka. – Vilnius : Alma littera, 2017 (Kaunas : Spindulio sp.). – 222, [2] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-01-2706-3 (įr.)

Nakties muzika : [romanas] / Jojo Moyes ; iš anglų kalbos vertė Dalia Paslauskienė. – Kaunas : Jotema, [2017] (Kaunas : Spindulio sp.). – 397, [3] p.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-657-6 (įr.)

Pamąstymai / Antanas Rimša ; Jauniaus Augustino ir Antano Rimšos piešiniai. – Alytus : Alytaus spaustuvė, 2016 (Alytus : Alytaus sp.). – 125, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 100 egz.. – ISBN 978-609-8171-19-8

Rekonstrukcija : [romanas] / Rein Raud ; iš estų kalbos vertė Danutė Sirijos Giraitė. – Vilnius : Apostrofa, 2017 (Vilnius : Standartų sp.). – 286, [2] p.. – Tiražas [900] egz.. – ISBN 978-9955-605-99-7

Sakmė apie Palemoną / Vilktakas Šalpusnis. – Utena : Utenos Indra, 2016 (Utena : Utenos Indra). – 143, [1] p.. – Tiražas 80 egz.. – ISBN 978-609-455-343-1 (įr.)

Vanduo puodelyje : eilėraščių rinktinė / Tadeusz Różewicz ; sudarė ir vertė Eugenijus Ališanka ; iliustravo Stasys Eidrigevičius. – Vilnius : Apostrofa, 2017 (Vilnius : BALTO print). – 203, [3] p. : iliustr., portr.. – Tiražas 700 egz.. – ISBN 978-9955-605-98-0

GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS IR JAUNIMUI

Drambliukė, kuri norėjo užmigti : pasaka, padedanti migdyti vaikus / Carl-Johan Forssén Ehrlin ; iliustravo Sydney Hanson ; [iš anglų kalbos vertė Inga Būdvytytė]. – Vilnius : Alma littera, 2017 (Vilnius : BALTO print). – 25, [7] p. : iliustr., portr.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-01-2488-8 (įr.)

Siuntėjas : [romanas] / Lois Lowry ; iš anglų kalbos vertė Viltaras Alksnėnas ; iliustravo Jolanta Talaikienė. – 2-asis patais. leid.. – Vilnius : Alma littera, 2017 (Vilnius : Spauda). – 211, [2] p. : iliustr.. – (10+ : klasika, ISSN 1822-7171). – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-609-01-1150-5 (įr.)

Spalvų monstriukas / [tekstas ir iliustracijos: Anna Llenas] ; [iš ispanų kalbos vertė Jurga Tūrienė]. – [Vilnius] : Right Thing, [2016] (Vilnius : BALTO print). – [40] p. : iliustr.. – Aut. nurodyta kn. metr.. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-609-95584-3-1 (įr.)

Su boružėle ant kaktos / Kazys Saja ; [dailininkas Rimantas Juškaitis]. – Vilnius : Alma littera, 2017 (Vilnius : BALTO print). – 57, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-01-2690-5 (įr.)

Voveriukas Tindiriukas : [eiliuota pasaka, dainelė ir mįslės] / Liuda Petkevičiūtė ; [dailininkė Aurina Griciūtė-Paškevičienė]. – [Vilnius] : Lieparas, 2015 (Kaunas : Taurapolis). – 33, [2] p., įsk. virš. : iliustr., nat.. – (Dairykis ir geras darykis). – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-609-95583-2-5

Parengė Aldona Barodicaitė. Redagavo Gražina Kubilienė.
Lietuvos nac. M. Mažvydo b-ka. Bibliografijos ir knygotyros centras

Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus skelbia viešą 188,48 kv. m. negyvenamųjų patalpų, esančių A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejuje, V. Putvinskio g. 64, Kaune, nuomos konkursą.

Nuomojamų patalpų paskirtis – kavinė.

Minimali 1 kv. m. nuomos kaina – 1,57 Eur už 1 kv. m. per mėnesį (Muziejus ne PVM mokėtojas), nuomos sutarties trukmė – 5 (penkeri) metai.

Paraišką prašom pateikti užklijuotame voke **iki 2017 03 17 d. 11 val.** į muziejaus raštinę (kab. 105), V. Putvinskio g. 55, Kaune, kultūrinės ir administracinės veiklos koordinatorei Inai Kaminskienei (*tel. 837 229475*).

Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės V. Putvinskio g. 55, Kaune, į direktoriaus pavaduotoją Kęstutį Linkų, *tel. 8 614 67101* ar el. paštu – *mkc.pastatai@gmail.com*

Papildoma informacija apie viešą nuomos konkursą yra muziejaus interneto svetainėje – *ciurlionis.lt*

Savaitės filmai

„Liūtas“

Gražiosios Aranchueso dienos ***

Pagal Peterio Handke's pjesę sukurtas Wimo Wenderso filmas – nesibaigiantis vyro ir moters pokalbis. Kartu su personažais į filmą grįžta režisieriui būdinga melancholija ir prarastos praeities ilgesys, ypač tai svarbu filmo veikėjui, prisimenančiam kelionę į Aranchuesą. O Wendersas prisimena kadaise jį išgarsinusius kino apmąstymus apie trapią ribą tarp realybės ir fikcijos, tačiau tai negelbsti nuo pastaraisiais metais ne vienam režisieriaus filmui būdingo pretenzingumo. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Reda Katebas ir Sophie Semin, trumpam ekrane pasirodo Nickas Cave'as ir sodininką suvaidinęs Handke (Prancūzija, Vokietija, Portugalija, 2016). (Vilnius, Kaunas)

Liepsnojanti jūra ****

Pernai Berlinalės „Auksiniu lokiu“ apdovanotas dokumentinis Gianfranco Rosi filmas perkelia į Lampedūzos salą Italijos pietuose. Sala visada buvo skirtingų kultūrų susikirtimo vieta, pirmasis krantas, kurį mato atvykėliai iš kitų pasaulių. Tačiau paskutiniais metais kadaise populiarūs tarp turistų paplūdimiai asocijuojasi ne su poilsiu, o su išsekusiais pabėgėliais iš Sirijos, Palestinos ar Afrikos. Tie žmonės daug moka kontrabandininkams ir rizikuoja, bet dažnai pabėgėlių laukia ne išsvajota Europa, o mirtis. Rosi filme rodo, kaip koegzistuoja skirtingi pasauliai – savo ritmu gyvenančių italų kasdienybė ir pabėgėlių drama. Tarpininku tarp šių pasaulių tampa gydytojas Bartolo, o Rosi filme randa vietos ir poezijai (Italija, Prancūzija, 2016). (Vilnius, Kaunas)

Liūtas ****

Faktais paremta jaudinanti drama apie Australijoje užaugusį indą berniuką Saru, kuris po dvidešimt penkerių metų nusprendžia rasti biologinę motiną. Penkerių metų vaikas pasimetė geležinkelio stotyje. Jis užmigo vagone, o atsibudo už tūkstančio kilometrų, nežinodamas savo pavardės ir iš kur yra kilęs. Prieš patekdamas į pasiturinčią australų šeimą, jis patyrė benamio dalią ir pedofilijos pragarą Kalkutos gatvėse, o motina manė, kad sūnus yra miręs. Suaugęs Saru nori rasti savo šaknis ir leidžiasi į kelionę. Režisieriui Garthui Davisui pavyko apsaugoti šią istorija nuo perdėto saldumo, operatorius Greigas Fraseris ją nufilmavo itin subtiliai, empatijos nepristigo aktoriams Devui Pateliui, Sunny Pawarui, Nicole Kidman, Davidui Wenhamui, Rooney Marai (Australija, JAV, D. Britanija, 2016). (Vilnius, Kaunas)

Nepažįstamoji ****

Dženi (Adele Haenel) yra gydytoja, ji atsidavusi savo ligoniams, tačiau vieną vakarą neatidaro ambulatorijos durų. Netrukus paaiškėja, kad į duris skambinusi juodaodė mergina vėliau aptikta negyva. Gydytoja nori sužinoti, kas buvo mergina, rasti jos gimines ir palaidoti ne bevardžiame kape. Todėl ji pradeda savo tyrimą, kuris neparankus nei policijai, nei nusikaltėliams. Nors tai ir ne pats geriausias brolių Jeano-Pierre'o ir Luco Dardenne'ų filmas, jame yra visi būdingi jų kūrybos bruožai: realistiškas stilius, laisvė nuo bet kokių pagražinimų, socialinė empatija silpniausiems ir polinkis į parabolę – filmą galima suvokti kaip pasakojimą apie skaudamą Europos sąžinę (Belgija, Prancūzija, 2016). (Vilnius)

Patersonas ******

Autobuso vairuotojas Patersonas (Adam Driver) vadinasi taip, kaip ir miestas, kuriame gyvena. Jis rašo eiles, kaip ir didis poetas, kuris kadaise gyveno šiame mieste. Patersono gyvenimas iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti nuobodus, tačiau Jimas Jarmuschas naujame savo filme rodo laimingą žmogų ir tai, kas beveik išnyko iš kino, – vidinį gyvenimą, nematomas laimės, meilės, praradimo akimirkas. Patersonas nesąmoningai ilgisi savo dvynio, kuris, žinoma, pasirodys filmo pabaigoje. Tai minimalistiškas filmas. Tokį dabar gali sukurti tik labai drąsus režisierius ir tikras poetas (Vokietija, Prancūzija, JAV, 2016). (Vilnius, Kaunas)

****** – šedevras, ***** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – niekalas

Kino repertuaras

Vilnius

Forum Cinemas Vingis

3–9 d. – Loganas. Ernis (JAV) – 12.20, 15.20, 18.30, 21.30
Nešdintis visu greičiu (D. Britanija, Vokietija) – 16.10, 19.20, 21.45
3, 8 d. – Liūtas (Australija, JAV, D. Britanija) – 11.20, 16.30, 19.10; 4, 5 d. – 16.30, 19.10; 6, 7 d. – 11.20, 16.30
3–6 d. – „Oskarų“ savaitė – 19 val.
8 d. – filmas-koncertas „Queen Rock Montreal“ – 21 val.
9 d. – Kongas. Kaukolės sala (3D, JAV, Vietnamas) – 19.10
9 d. – Vaikai iš Amerikos viešbučio (rež. R. Banionis) – 18 val.
3–8 d. – Emilija iš Laisvės alėjos (rež. D. Ulvydas) – 11, 13.40, 16.20, 19, 21 val.; 9 d. – 11, 13.40, 16.20, 21 val.
3, 6–9 d. – Šuns tikslas (JAV) – 14, 16.40; 4, 5 d. – 11, 14, 16.40
3–6 d. – Skambutis 3 (JAV) – 13.50; 7–9 d. – 13.50, 18.30, 20.50
3–6 d. – Žaklina (Čilė, Prancūzija, JAV) – 11.30, 15.50, 18.10, 20.30; 7, 8 d. – 11.30, 15.50, 18.10; 9 d. – 11.30, 15.50, 21.20
3–9 d. – Lego Betmenas. Filmas (JAV) – 11, 13.25 (lietuvių k.); 13.40 (originalo k.)
Lego Betmenas. Filmas (3D, JAV) – 16.10
Didžioji siena (Kinija, JAV) – 18.50
Didžioji siena (3D, Kinija, JAV) – 16, 21.40
Penkiasdešimt tamsesnių atspalvių (JAV) – 18.20
Zero 3 (rež. E. Vėlyvis) – 18.40, 21.45
Dainuok (JAV) – 13.30
Tyla (JAV, Meksika, Taivanas) – 20.50
Trys didvyriai ir Jūrų caras (Rusija) – 11.40 (originalo k.); 4, 5 d. – 11.20 (lietuvių k.)
3, 5, 7, 9 d. – Kalifornijos svajos (JAV) – 15.40
3, 5, 7, 9 d. –Džonas Vikas 2 (JAV) – 21.20
3, 6–7, 9 d. – Vajana (JAV) – 13.50, 4, 5 d. – 11.20
4, 6, 8 d. – Tūkstančiai mylių iki tavęs (JAV) – 15.40
4, 6, 8 d. – Kova iki paskutinio kraujo lašo (JAV) – 21.20
3, 6–9 d. – Balerina (Prancūzija, Kanada) – 13.20; 4, 5 d. – 11.10, 13.20

Forum Cinemas Akropolis

3, 4 d. – Loganas. Ernis (JAV) – 12, 15, 18, 21, 22.40; 5–9 d. – 12, 15, 18, 21 val.
3, 4 d. – Nešdintis visu greičiu (D. Britanija, Vokietija) – 16.10, 18.20, 21.40, 23.40; 5–9 d. – 16.10, 18.20, 21.40
3–9 d. – Liūtas (Australija, JAV, D. Britanija) – 13.30, 20.50
9 d. – Kongas. Kaukolės sala (3D, JAV, Vietnamas) – 19 val.
8 d. – filmas-koncertas „Queen Rock Montreal“ – 19 val.
3–7 d. – Emilija iš Laisvės alėjos (rež. D. Ulvydas) – 11, 12.40, 15.20, 19 val.; 8 d. – 11, 12.40, 15.20, 20.20; 9 d. – 11, 12.40, 15.20
3–7 d. – Šuns tikslas (JAV) – 10.30, 13.40, 16.30; 8, 9 d. – 10.30, 13.40, 16.20, 16.30
3, 4 d. – Skambutis 3 (JAV) – 14.40, 17, 19.20, 21.40, 23.50; 5–9 d. – 14.40, 17, 19.20, 21.40
3–9 d. – Lego Betmenas. Filmas (JAV) – 10.10, 13, 13.55; Lego Betmenas. Filmas (3D JAV) – 11.30
3, 4 d. – Zero 3 (rež. E. Vėlyvis) – 18.10, 20.30, 23.59; 5–9 d. – 18.10, 20.30
3–9 d. – Didžioji siena (Kinija, JAV) – 16.20
Didžioji siena (3D, Kinija, JAV) – 18.45
3, 4 d. – Penkiasdešimt tamsesnių atspalvių (JAV) – 21.10, 23.50; 5–9 d. – 21.10
3–9 d. – Dainuok (JAV) – 13.10
3, 4 d. – Balerina (Prancūzija, Kanada) – 10.20, 12.30, 23.30; 5–9 d. – 10.20, 12.30
3–9 d. – Žaklina (Čilė, Prancūzija, JAV) – 11.10, 15.30, 18.30
3, 4 d. – Skilimas (JAV) – 23.20
3, 5, 7, 9 d. – Kalifornijos svajos (JAV) – 15.40
4, 6, 8 d. – Tūkstančiai mylių iki tavęs (JAV) – 15.40
3, 4 d. – Džonas Vikas 2 (JAV) – 20.40, 23.40; 5–9 d. – 20.40
3, 5, 7, 9 d. – Tyla (JAV, Meksika, Taivanas) – 20.20
3–9 d. – Sniego karalienė 3 (Rusija) – 10.50
4, 6 d. – Kova iki paskutinio kraujo lašo (JAV) – 20.20

Skalvija

3 d. – Irano reivas (dok. f., Šveicarija) – 17 val.; 4 d. – 16 val.; 5 d. – 15 val.
3 d. – Nepažįstamoji (Prancūzija, Belgija) – 18.50; 4 d. – 20.50; 6 d. – 17.20; 7 d. – 16.10; 8 d. – 18.50; 9 d. – 16.30
4 d. – Patersonas (JAV) – 13.45; 7 d. – 21 val.; 8 d. – 16.40
6 d. – Emilija iš Laisvės alėjos (rež. D. Ulvydas) – 15 val. (*seansas senjorams*); 9 d. – 21 val.
Ciklas „Oskarų“ lentyna“
3 d. – Kalifornijos svajos JAV) – 21 val.
4 d. – Florence (D. Britanija) – 18.40
6 d. – Tyla (JAV, Meksika, Taivanas) – 19.40
7 d. – Mančesteris prie jūros (JAV) – 18.20
8 d. – Naktiniai gyvuliai (JAV) – 21 val.
9 d. – Komivojažierius (Iranas, Prancūzija) – 18.40
5 d. – *Kino klasikos vakaras*. Pamišėlis Pjero (Prancūzija, Italija) – 20 val.
Ciklas „Karlsono kinas“
4 d. – animacinių filmų programa „Ką pašnibždėjo Pelėda“ (Prancūzija) – 12.50
5 d. – Tamsta Varlius (Olandija, Belgija) – 13.10

Pasaka

3, 4 d. – Emilija iš Laisvės alėjos (rež. D. Ulvydas) – 17.15; 5 d. – 18.30; 6 d. – 20.45; 9 d. – 17 val.
3 d. – Irano reivas (Šveicarija) – 19.30, 21.30; 4 d. – 14.45, 21.45; 5, 6 d. – 21 val.; 7 d. – 20 val.; 8 d. – 21.30; 9 d. – 21.15
3, 8 d. – Žaklina (Čilė, Prancūzija, JAV) – 17 val.; 4 d. – 13.15; 7 d. – 21.45; 9 d. – 15 val.
3, 8 d. – Liūtas (Australija, JAV, D. Britanija) – 19 val.; 4 d. – 19.30; 5 d. – 18.15; 6 d. – 18.45; 7 d. – 21.30; 9 d. – 20.30
3 d. – Kalifornijos svajos (JAV) – 21.15; 4 d. – 16.30; 5 d. – 13.30; 7 d. – 17 val.; 9 d. – 15.30
3, 7, 9 d. – Liepsnojanti jūra (dok. f., Italija, Prancūzija) – 17.15
3 d. – „Oskarų trumpukai 2017“ – 19.15; 4 d. – 21.15; 5 d. – 20.45; 7 d. – 17.30
3 d. – (Ne)Tikros prancūziškos vestuvės (Prancūzija) – 21.45; 9 d. – 21.30
4 d. – Šuns tikslas (JAV) – 15.15; 5 d. – 13.45
4 d. – Balerina (Prancūzija, Kanada) – 13 val.
4 d. – Patersonas (JAV, Prancūzija, Vokietija) – 19 val.; 5 d. – 20.30; 8 d. – 21.15
4 d. – Dviračiais per Mongoliją (dok. f.) – 13.30; 9 d. – 15.15
4 d. – Gražiosios Aranchueso dienos (Prancūzija, Vokietija, Portugalija) – 15.30; 6 d. – 18.30; 7 d. – 19.15; 8 d. – 21 val.
4 d. – Amžinai kartu (rež. L. Lužytė) – 17.30
4 d. – Francas (Prancūzija, Vokietija) – 19.15; 5 d. – 16.45; 6 d. – 20.30; 7 d. – 21.15; 9 d. – 19.15
4 d. – Belgų karalius (Belgija, Olandija, Bulgarija) – 21.30
5 d. – Mančesteris prie jūros (JAV) – 15.45
5 d. – Kriaušių pyragėliai su levandomis (Prancūzija) – 13 val.; 8 d. – 17.15
5 d. – Didysis šunų pabėgimas (Ispanija, Kanada) – 15 val.; Taksiukas (JAV) – 19 val.
6 d. – Bilas Cunninghamas. Niujorkas (JAV) – 19 val.; 9 d. – 19.30
7 d. – Traukinių žymėjimas (D. Britanija) – 19.30
8 d. – Dvi naktys iki ryto (Suomija, Lietuva) – 19.15

Ozo kino salė

3 d. – Kaip žydėjimas vyšnios (Japonija, Prancūzija, Vokietija) – 18 val.
3 d. – Florence (D. Britanija) – 20 val.
4 d. – Pakeliui į amžinybę (Indija, Prancūzija) – 13 val.; Tonis Erdmanas (Vokietija, Austrija) – 14.50; Francas (Prancūzija, Vokietija) – 17.40; „Oskarų“ trumpukai 2017“ – 19.40
7 d. – Igruški (rež. L. Lužytė) – 17 val.
7 d. – Nekaltosios (Lenkija, Prancūzija) – 18 val.
8 d. – Karas (Danija) – 18 val.; Komuna (Danija, Švedija, Nyderlandai) – 20 val.
9 d. – Amy (D. Britanija, JAV) – 18 val.

Kaunas

Forum Cinemas

3–7 d. – Loganas. Ernis (JAV) – 12.35, 17.40, 19.20, 22.20; 8, 9 d. – 12.35, 17.40, 22.20
3–9 d. – Nešdintis visu greičiu (D. Britanija, Vokietija) – 15.10, 20.40, 22.45
Liūtas (Australija, JAV, D. Britanija) – 20.10
3–6 d. – „Oskarų“ savaitė“ – 19 val.
9 d. – Kongas. Kaukolės sala (3D, JAV, Vietnamas) – 19.30
8 d. – filmas-koncertas „Queen Rock Montreal“ – 19.20
3–9 d. – Emilija iš Laisvės alėjos (rež. D. Ulvydas) – 10.50, 13.30, 16.10, 18.50, 21.30
Šuns tikslas (JAV) – 10.40, 14, 16.40
3–6 d. – Skambutis 3 (JAV) – 12.40, 17.50, 22.40; 7–9 d. – 12.40, 17.50, 20.20, 22.40
3–9 d. – Lego Betmenas. Filmas (JAV) – 10.20, 15 val.; Lego Betmenas. Filmas (3D, JAV) – 13 val.
3–9 d. – Zero 3 (rež. E. Vėlyvis) – 20.30, 23 val.; 7–9 d. – 18, 20.30, 23 val.; Didžioji siena (3D, Kinija, JAV) – 15.30; Penkiasdešimt tamsesnių atspalvių (JAV) – 17.20, 20 val.; Dainuok (JAV) – 11.30, 12.45; Balerina (Prancūzija, Kanada) – 10.30, 15.50; Žaklina (Čilė, Prancūzija, JAV) – 13.20, 18.15
4, 6, 8 d. – Skilimas (JAV) – 15.40
3–9 d. – Trenk kaip vyras (JAV) – 22.50
3, 5, 7, 9 d. – Tūkstančiai mylių iki tavęs (JAV) – 15.40; 3–9 d. – Džonas Vikas 2 (JAV) – 22.30; Vajana (JAV) – 10.10
4, 5 d. – Sniego karalienė 3 (Rusija) – 11 val.

Romuva

3 d. – Gražiosios Aranchueso dienos (Prancūzija, Vokietija, Portugalija) – 17 val.; 8 d. – 18.15
3 d. – Irano reivas (Šveicarija) – 19 val.; 4 d. – 20.10; 8 d. – 20.15
3 d. – Liūtas (Australija, JAV, D. Britanija) – 21 val.; 5 d. – 18.15; 9 d. – 20 val.
4 d. – Dviračiais per Mongoliją (dok. f.) – 14 val.
4 d. – Liepsnojanti jūra (dok. f., Italija, Prancūzija) – 15.50
4 d. – Drakonas atvyksta! (Iranas) – 18 val.; 7 d. 20 val.
5 d. – „Oskarui“ nominuoti trumpametražiai filmai – 13.30
5 d. – Patersonas (JAV, Prancūzija, Vokietija) – 16 val.; 9 d. – 17.45
7 d. – „Garso takelio slėpiniai“ – 18 val.

Redaktorė – Monika Krikštopaitytė (**dailė**)
Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras, šokis** – Milda Brukštutė
Muzika – Laimutė Ligeikaitė | **Stilius** – Rita Markulienė
Dizainas – Jokūbas Jacovskis | **Maketas** – Vanda Čemerkaitė
Finansininkė – Brigita Misiuvienė | **Direktorius** – Linas Vildžiūnas

7md

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais.
Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „7 meno dienos“, Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel. 2613039. El. paštas redakcija@7md.lt.
ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 800 egz.
Spausdino UAB „Valdo leidykla“, Gedimino g. 34, Ukmergė

Remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

Lietuvos kultūros taryba